

‘DE KLINK’

kwartaaluitgave van

GENOOTSCHAP ‘OUD ZANDVOORT’

„WURF-PRAET”

„Jeloi,
bij Thalassa weet je wél
wat je op je bord krijgt:
(h)eerlijke verse vis uit de Noordzee!”

Thalassa
vers aan zee

Reserveren: 023 - 571 56 60 | www.thalassa18.nl

Iets te vieren? Dat doe je natuurlijk in ons sfeervolle zaaltje 't Juttertje!

VOORWOORD

Het is toch te gek. Bij mijn vorige voorwoord schreef ik dat alles buiten wit was. Nu is het maart en wat denkt u? Weer alles wit. Niet zo erg als in december, maar toch. Ongewild denk je aan oude spreuken over het weer, als ‘maart roert zijn staart en april doet wat hij wil’ en ‘maartse buiten die beduien, dat de lente aan komt kruien’. Nou voor mij mag de lente komen en als ik zo mijn oor te luisteren leg, ben ik niet de enige die er zo over denkt.

Deze Klink is extra feestelijk. Niet alleen vanwege de inhoud, maar vooral vanwege de kleur. Het bestuur heeft namelijk besloten meer kleur in de Klink te brengen en dit is het eerste exemplaar, dat in full colour wordt uitgebracht. Het nummer staat deels in het teken van het circuit, dit in verband met het 65-jarig bestaan hiervan. Kijk, lees en geniet ervan en laat de redactie vooral weten wat u ervan vindt!

Wat onze activiteiten betreft zijn er, alhoewel er veel achter de schermen gebeurt, weer een aantal zaken aan u te melden. Om maar wat te noemen. Op vrijdag 12 april 2013 is er weer een Genootschapsavond in Gebouw De Krocht, met als thema: De Haarlemmerstraat. U krijgt een presentatie over de huizen en bewoners van de Haarlemmerstraat, waar drie presentatoren aan meewerken. Patrick Verheij (piloot) voor de bouwkundige kant; Frans

van der Werf (architect) voor de sociale kant en Ger Cense (makelaar o/g in ruste) voor de geschiedenis van de straat en nog wat bijzondere aspecten. Het ziet er naar uit dat dit een zeer boeiende avond gaat worden, dus mis deze speciale thema-avond niet.

Om deze Genootschapsavonden nog aantrekkelijker te maken, hebben we deze keer gekozen voor een andere zaalindeling. Niet alleen rijen stoelen, maar wat tafels ertussen, zodat het een iets ‘lossere’ indruk maakt en een ieder ook zijn glas of kopje kwijt kan. Op grond van de vele positieve reacties is een dergelijke opstelling voor herhaling vatbaar gebleken.

Verder wordt op vrijdag 17 mei 2013 de algemene ledenvergadering van ons Genootschap gehouden in Strandpaviljoen Thalassa (18). Combineer bijvoorbeeld deze avond door de ledenvergadering bij te

wonen en vooraf te genieten van een eenvoudige doch voedzame maaltijd (uitspraak Heer Bommel).

Ten slotte zal het Genootschap weer op zondag 2 juni 2013 met een kraam op de voorjaarsmarkt vertegenwoordigd zijn. Zoals gebruikelijk zullen we weer voor of in de buurt van het Zandvoorts Museum staan. Kom gezellig even een praatje maken en kijken naar de talloze speciale aanbiedingen. En wilt u het niet bij kijken laten, we vinden het helemaal niet erg als u besluit, tegen betaling van een klein prijsje, iets mee te nemen...

Rest me u veel kijk- en leesplezier te wensen en ons allen toe te wensen, dat we van een inspirerend voorjaar en een zonovergoten zomer mogen genieten.

Zandvoort, 14 maart 2013

Carl R. Simons, voorzitter

DE VOORPLAAT

Een leuke opname van een strandafgang uit het begin van de vorige eeuw. De rieten mandestoelen staan uit en er loopt redelijk wat volk aan de vloedlijn. De kledij van het jongetje in zijn korte broek met matrozenpak geeft aan dat het een mooie dag was.

De vrouw, met een Zandvoortse kap op haar hoofd, heeft een juk over haar schouders, maar het is niet duidelijk wat zij draagt. ■

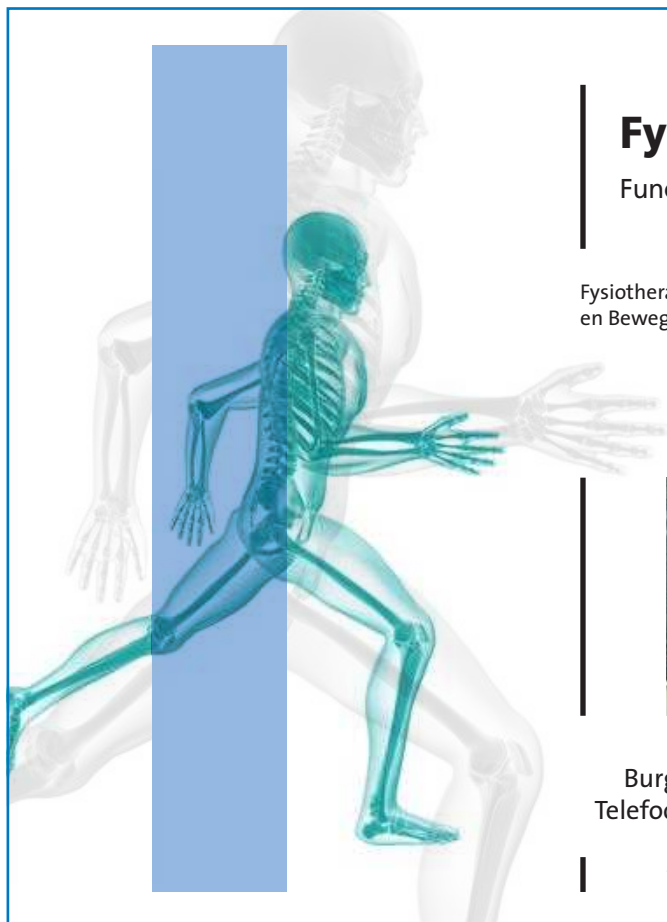
CENSE
van **LINGEN**
Makelaars O.G.

Jhr. P.N. Quarles van Uffordlaan 2, 2042 PR Zandvoort

(Ver)koop, (ver)huur, beheer, taxatie

Tel: 023 5 715 715 Internet: www.cvl.nu e-mail: info@cvl.nu

FysioFit Zandvoort

Functioneel Revalidatie Centrum

Fysiotherapie, Manuele therapie, Spier- en Gewrichtsklachten, Houdings- en Bewegingsproblematiek, Begeleiding bij Hartfalen, COPD, Diabetes.

Burgemeester Nawijnlaan 4 • 2042 PM Zandvoort
Telefoon 023 - 571 33 33 • praktijk@fysiofit-zandvoort.nl

www.fysiofit-zandvoort.nl

Algemene Ledenvergadering op vrijdag 17 mei 2013

AGENDA

1. Opening
2. Ingekomen stukken
3. Verslag Algemene Ledenvergadering van 11 mei 2012 *
4. Jaarverslag van de secretaris *
5. Jaarverslag van de penningmeester *
6. Verslag van de kascontrolecommissie + verkiezing nieuw lid *
7. Behandeling begroting *
8. Bestuursverkiezing (zie toelichting)
8. Algemene berichtgeving
9. Rondvraag
10. Sluiting

** Stukken ter vergadering verkrijgbaar.*

Aanvang vergadering 20.00 uur in de Koffieclub, gelegen aan het Kerkplein 7.

Toelichting bij agendapunt 6.

De kascontrole is verricht door de heren W. Buchel en G. Kuiper. De heer J. Hollander is reservelid. De heer Buchel is aftredend. Er is dus een vacature voor de functie van reservelid van de kascontrolecommissie.

Toelichting bij agendapunt 8.

Aftredend: mevrouw H. van der Leden - de Groot en de heer C. Draijer. Beiden zijn weer herkiesbaar.

Tegenkandidaten dienen zich uiterlijk 48 uur voor aanvang van de vergadering bij het secretariaat te hebben aangemeld.

Foto P.Saaf – Paviljoen bij Hotel Groot Badhuis rond 1900

Hé ju, hael jai evve
een blommetje
bai Jopie Bluijs!

Bloemenhuis
J. Bluijs

De specialist in al Uw Bloemwerken.....

Haltestraat 65, Zandvoort, Tel: 023-57 12060

Brilmode
Oogmeting
Zonnebrillen
Contactlenzen

Zandvoort Optiek

Kerkstraat 34-36, 2042 JG Zandvoort
Tel: 023-57 12466

Café Koper

*"Poffers
kenne beter
waeter zoipe...!"*

Kerkplein 6
023 5713546
www.cafekoper.nl
Het gezelligste terras van Zandvoort

*Kwekerij
P. van Kleeff*

vereniging
van hoveniers en
groenvoorzieners

**Van Stolbergweg 1
Zandvoort - Tel: 023-57 17093**

De smaakmakers bij u thuis

Grote Krocht 3-5
2042 LT Zandvoort
tel/fax 023 5719058

Versteeg's IJzerhandel

Verkoop van:
Verfwaren
IJzerwaren
Elektra
Camping Gaz
Gereedschap

Verhuur van:
Kango Betonboor
Kango Breekbeitel
Div. Schuurmachines
Nietmachines

SLOTEN- EN
SLEUTELSERVICE

Pakveldstraat 19, Tel: 023-57 12554, Zandvoort

"ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT"

voor en door lezers

Heerlijk, al die positieve reacties in de Oud-Zandvoort wandelgangen. "Lekker veelzijdig" door de vele verschillende stukjes. Wij danken u dan ook voor de vele reacties en zeer zeker de aanvullingen op geplaatste artikelen. Samen zien, kennen en lezen we meer, waardoor een stukje geschiedenis van Zandvoort weer wat completer wordt.

Voor al de groepsfoto's leveren veel reacties. Daar hopen we natuurlijk ook stilletjes op en daardoor komen er diverse aanvullingen met namen.

Blijf ons vooral helpen verhalen compleet te krijgen, maar schrijf gerust ook een verhaal of nodig iemand van het GOZ uit om uw verhaal, dan wel beeldmateriaal kwijt te kunnen. Nogmaals, foto's krijgt u terug, maar scannen wij in voor onze digitale databank. Hieruit putten wij weer materiaal voor in de Klink. Ook onze site is daarvoor bruikbaar, maar we zien ook steeds meer via Facebook verschijnen, zoals bijvoorbeeld Oud Zandvoort Circuit of Gertenbach Mavo Zandvoort. Hieronder weer een aantal reacties van onze lezers.
Harry Opheikens

De eerste keer, Klink 129, pagina 3.

Hoewel er op dit schrijven geen reactie is binnengekomen toch een kleine rectificatie. In dit verslag vertel ik onder andere over de vertoonde beelden in de film na de pauze. Een deel hierin ging over Edo van Tetterode en zijn Loures. Dit was echter een klein typefoutje, want het moet Loeres zijn. Arie had nog een

fraai plaatje in zijn bezit om dat aan te tonen.

Oproep materiaal, Klink 129, pagina 5.

Fred De Waard stuurde ons namen bij foto nr. 2 van het 25 jarig bestaan van de Wilhelminaschool van 10 november 1951: Staand 3e van links dhr. Brink, 4e mw. Minke Heijink, 8e mw. v.d. Meije, 13e dhr. Nieveld. Zittend 2e van links mw. v.d. Wind, 5e mw. Wagtendonk, 6e

mw. Prager.

Dick van der Meije stuurde eveneens een reactie op dezelfde foto's.

Beste redactie, in de Klink van april-juni 2006 is eerder aandacht besteed aan de Wilhelminaschool. De foto die nu is opgenomen in de Klink nr. 129 is m.i. niet genomen ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan van de school, maar in 1952 bij de opening van een nieuwe vleugel of van het gebouw of bijgebouw. Op de foto het bestuur en de onderwijzers(essen).

Namen voor zover bij Dick bekend: staande van links naar rechts: dhr. Schouten, ??, dhr. Brink, ??, dhr. v.d. Werf, mw. Diemer, dhr. Platje, mw. Van der Mije, dhr. Wagtendonk, mw. Bosman, dhr. Zuidema, ??, dhr. Nieveld.

Zittend van links naar rechts: mej. Jansen, ??, dhr. Van Fenema, ds. de Ru, mw. Wagtendonk, ??, dhr. Visser.

De ?? zijn de leerkrachten zoals de dames Prager, Breukink, Korting, v.d. Wind en mogelijk mw. Van Fenema naast mej. Jansen. Dick is niet bekend welke namen bij de afbeeldingen behoren.

Bijgevoegd een foto van het bestuur, zelfde datum en plaats, met: staande van links naar rechts: dhr. Brink, dhr. Schouten, dhr. v.d. Werf, dhr. Wagtendonk (schoolhoofd), dhr.

Platje, dhr. Visser.

Zittend van links naar rechts: mw. Diemer, Burg. Van Fenema, mw.

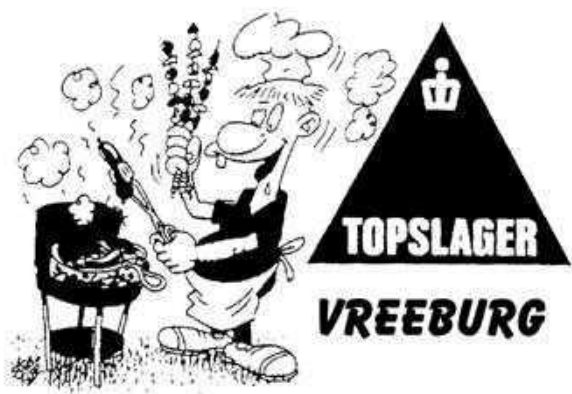

Bosman, ds. de Ru, mw. v. d. Mije. Tevens de eerste steenlegging in 1952 voor een nieuw gebouw (sportzaal?) bij de school door Jaap de Ru, zoon van ds. de Ru (voorzitter bestuur).

Wouter Hobe's vrouw Marie-Dorsman bevestigt op dezelfde foto ook nog eens de volgende namen: zittend v.l.n.r. juffrouw Jansen, juf Van de Wind, Burgemeester Van Fenema, ds. De Ru, mw. Wagtendonk, mw. Prager?, dhr. Visser. Staand v.r.n.l.: dhr. Van Nieveldt, juffrouw.?, dhr. Zuidema, mw.

(lees verder op pagina 7)

Haltestraat 54, Zandvoort
Tel: 023-57 12451
Garantie voor Topkwaliteit

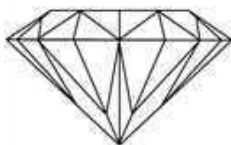
VISSPECIALITEITENRESTAURANT

De Meerpaal

U bent van harte welkom bij Lenie & Floor
Haltestraat 61 - 2042 LL Zandvoort
Telefoon: (023) 571 21 71

Jim Draaijer

Juwelier - Goudsmid

In- en verkoop van sieraden
Reparaties van sieraden, horloges en klokken

Haltestraat 39A ♦ 2042 LK Zandvoort
Tel: 023 - 571 55 74

Radio Stiphout

**Uw leverancier als het gaat om
electronische en huishoudelijke
apparaten!!!**

Grote Krocht 34 - 36
Zandvoort
Telefoon 023 5732649
www.radiostiphout.nl

Fotologisch ga je naar:

FOTO MENNO GORTER

Al jaren het adres voor kwaliteits (pas-) foto's!
Professionele fotoservice • Pasfoto's • Portretfotografie
Batterijen • Fotoalbums • Fotocollages • Fotobewerkingen

*"Die oude beschadigde foto,
daar wil ik wel een mooie foto van"
Wij weten daar wel raad mee.
Kom eens met de foto langs in de winkel.*

Grote Krocht 26 (t.o. AH!) • Zandvoort
Tel: 023 5730600 • www.fotomennogorter.nl

ÓÓK ONLINE FOTOSERVICE!

Openingstijden: maandag t/m zaterdag 09.30-18.00 uur

Alblas Grafische Produkten

Kochstraat 4^A, 2041 CE Zandvoort
Tel & Fax 023 - 57 125 05

Verkoop van:
Aquarel- en Acryl materialen
Lijsten
Passe Partouts op maat gesneden
Boekbindatelier

(vervolg van pagina 5)

Bosman (bakkerij), dhr.
Wagtendonk, mw. v.d.
Mye-Hetteling (Post-
straat), politieagent

Platje, mw?, dhr. v.d. Werf (bakker),
juffrouw. Heyink (nu mw. Rinkel),
dhr. Brink, juffrouw? en dhr?.

De Zeedistels, Klink 129, pagina 7.

Dieneke de Waard herkent op de
scoutingfoto een aantal meiden: 7e
van links staand Magda Stoutha-
mer; Zittend 1e links niet Yvonne
Kelderman, maar Yvonne van Kals-
hoven, 2e links zittend niet Lieske
Wagenaar, maar Dieneke Wagelaar,
9e van links is Ria Dorsman, naast
Cisca Manders en de leidster is Juf

Janssen en niet Jensen.

Spoormensen, Klink 129, pagina 7.

Hoewel er geen reactie gekomen
is op de vraag naar namen van de
twee mannen naast Dirk Stobbelaar,
kwam er wel reactie op het artikel-
tje en met name de straf die Dirk
Stobbelaar had gekregen. We willen
u het strafbriefje niet onthouden,
waarin vermeld wordt dat Dirk een
boete kreeg.

Klassenfoto's, Klink 129, pagina 8.

Rob Kerkman schrijft het volgende
over de bovenste foto op bld. 8.

“Volgens mij is dit niet een foto van
de bewaarschool, maar van de 1e
klas van de Hannie Schaftschool.
Zeker weet ik dit niet. Ik ben zelf
het jongentje (links met het witte
kraagje) op de 2e rij. Een heleboel
gezichten komen mij bekend voor,
maar de meeste namen ben ik

vergeten.

De volgende zijn mij nog bekend:
1e rij (bovenste), vlnr: 1 Evert v.d.
Meij, 2?, 3?, 4 Erica de Wit, 5?,
6?, 7?, 8?, 9?; 2e rij: 1?, 2?, 3?, 4?,
5?, 6 Rob Kerkman (ik zelf), 7 Wim
Aai of Aay, 8?, 9?; 3e rij: 1?, 2?, 3
Lena Koper, 4?, 5 Petra Groen, 6
juffrouw?, 7?, 8?, 9 Frits de Reus,
10 Jan de Reus, 11?, 4e rij zittend:
1 Hans van Pagee, 2?, 3?, 4?, 5?,
6?, 7 Peter Auberlen of Herman
Minden.

Hopelijk wordt de rest van de na-
men nog aangevuld”.

Over dezelfde foto reageerde ook
mw. Lienke Brugman-Kerkman.

“Naar aanleiding van
de klassenfoto die
jullie plaatsten in het
laatste winternummer
van De Klink, wil ik
hierbij laten weten,
dat ik de betreffende
periode ook op deze
school heb gezeten als
kwekeling. Dezelfde
klassenfoto, maar dan

met andere kinderen, heb ik in mijn
bezit. Op deze foto is de “juf “ An-
neke Voetelink. Zij was echter ook
een kwekeling. De reden dat zij op
de foto staat is, omdat de toenma-
lige dames (juffies) van de Suringar
kleuterschool beslist niet op de foto
wilden. De toenmalige dames waren
juffrouw v.d. Berg (hoofdleidster),
juffrouw Janna en juffrouw Annie
(leidsters).

Aardig om te weten is misschien wel,
dat wij, Anneke Voetelink en ik, be-
taalde kwekeling, elke dag aanwezig
waren. We werden door de Gemeente
Zandvoort betaald! Mijn akte als
kleuterleidster (en ook hoofdleidster)
heb ik in de avonduren behaald.

Floor Bluijs, Klink 129, pagina 22.

Ger Cense reageerde op het fraaie
familieplaatje van de paard met
koets: “In de laatste Klink staat op
pag. 22 een fraai familieplaatje van
Floor Bluijs. Als buitenstaander en
zelfs als Zandvoorter is dit moei-
lijk te verteren kost. Het plaatje is
niet genomen in de Willemstraat,

maar in de Haltestraat. Wanneer dit plaatje geplaatst wordt met omgeving krijgt het een andere dimensie en is het ook voor niet-Zandvoorters aardig. Deze terugplaatsing is niet helemaal gelukt omdat ik de achtergrondfoto met te felle zon heb moeten nemen”.

Stranding Heinrich Podeus, Klink 129, pagina 26/27.

Ook reacties op geplaatste artikelen zijn natuurlijk meer dan welkom. Het maakt een stuk historie vollediger met aanvullingen, waarbij het alleen maar prettig is dat eigen belevingen vastgelegd zijn.

Piet Koper reageerde als volgt en heeft ook een vraag:

“Beste redactie, dank voor het artikel in de Klink. Mijn naam is Pieter Koper en ben een kleinzoon van Floor van Teunis van Guurt. Hij was getrouwd met Anna Bluijs (Anna van Jans de Kraai). Mijn grootvader

heeft samen met (waarschijnlijk) vele Zandvoorters maandenlang, in weer en wind het zand rond deze boot verzet. Op 26 december 1930 is hij aan de gevolgen van een verwaarloosde longontsteking (zet deur ju!!) overleden. Mijn grootmoeder, Anna Bluijs stond er toen met 8 kinderen en geen inkomsten (later steun) beroerd voor. Mijn vader, Jan, was toen 8 jaar en de jongste, Bob, zal een jaar of 3 zijn geweest. Henk (Tobias) was met zijn 14 jaar de oudste jongen.

Weten jullie of er meer gegevens bekend zijn over de Zandvoorters die aan het vrijspitten van die boot hebben gewerkt? Er zal een aanemer zijn geweest en de verzekeringsmaatschappij zal de loonlijsten van deze Zandvoorters hebben gecontroleerd en wellicht nog in hun archieven hebben. Onder welke omstandigheden moesten ze de klus klaren? De ploeg Zandvoorters zullen dagelijks heen en weer gelopen zijn wat vermoedelijk ook nevenactiviteiten, zoals het vangen van een duinkonijn of fazant tot gevolg hebben gehad. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat daar geen enkel verhaal uit overlevering van bekend is.

Mijn vader wordt nu in april 91 jaar en weet niet méér, dan dat hij zijn vader in de achterkamer opgebaard heeft gezien. Het intrigeert me, dat tussen het vlottrekken op 5 augustus 1929 en het overlijden van mijn

grootvader op 26 december 1930, bijna 16 maanden zit.”

Als redactie zijn we daar ook nieuwsgierig naar en hopen op respons.

Jaap Möhlmann stuurde ons een drietal foto's, waarvan we twee plaatsen in dit artikel. Hij schreef er het volgende bij: Alle drie zijn ze gemaakt op 2 februari 1929, afkomstig uit de collectie van mijn vader Chris F. Möhlmann. Eén van de foto's betreft paarden en wagens. Wellicht voorbereidende werkzaamheden om het schip vlot te trekken. Mijn vader is in 1986 op 80-jarige leeftijd overleden.

Sinterklaas op Zandvoort,

Klink 129, pagina 30.

Toon Lavertu had ook nog een foto van Sinterklaas. Op de foto staan van links naar rechts Kees Schaap (de Laars) met op zijn arm Jenny Lavertu, sinterklaas en zwarte piet (Beppie Drommel) mw. Calzadokorthof belde Arie en zij herkent de sinterklaas bij het Wonder van Zandvoort als Bert Bijne, die bij de operette vereniging zat. ■

De geschiedenis van het Grote Biervat bijgenaamd 'De Ton'

Het ontwerp was bedoeld voor de Internationale Koloniale- en Uitvoerhandel Tentoonstelling in Amsterdam. Die plaats vond op het terrein, dat tegenwoordig het Museumplein is. Bekend als de Wereldtentoonstelling van Amsterdam, 1883.

Een bekende Amsterdamse Bierbrouwerij, De Haan & Sleutels, liet een bierhal in de vorm van twee in elkaar gestoken houten vaten ontwerpen door de in Hoorn geboren architect en bouwmeester Adrianus Cyriacus Bleys (1842- 1912). Deze bierhal met een inhoud van maar liefst 62500 flessen en een middellijn van 17 meter, was voorzien van gebrand glas voor de benodigde lichtinval en was op het dak getooid met vier, wit met rood, geschilderde zinken hanen, plus de twee sleutels, het handelsmerk van deze brouwerij. De hal zelf, versierd met diverse gekleurde vaandels, bood plaats aan circa honderd personen. Nadeel was, dat er maar drie toegangsdeuren waren, wat met grote drukte en minder aangenaam weer niet zo prettig was, als men toevallig dicht bij één van die deuren zat.

Men nam er in de Ton op een Ton, en aan de Ton plaats. Er werden

verschillende soorten bier en wijn geschonken en de agent van de brouwerij, de heer C. van Helden, had de dagelijkse leiding.

Door circa één miljoen bezoekers aan de Tentoonstelling waren de omzetten niet onverdienstelijk.

Deze reusachtige wereldtentoonstelling duurde zes maanden en vulde het hele gebied tussen de huidige Hobbemakade, de van Baerlestraat en de Nicolaes Maesstraat.

Het tentoonstellingsterrein stond toen aan de rand van de stad, bij Het Rijksmuseum, maar die was toen nog niet geopend voor het talrijke publiek, die in het half jaar dat de tentoonstelling plaats vond, over het terrein dwaalden.

Op één oktober sloot het grote gebeuren en werden de tentoonstellingpaviljoens verkocht.

De Bierhal bracht op de publieke veiling, gehouden in verkooplokaal Frascatie aan de Oudezijds Voorburgwal in Amsterdam, slechts 570 gulden op. Koper was ene heer J.A. Andries.

Het gebouw werd ter plekke gedemonteerd en naar Zandvoort vervoerd. Daar werd het geplaatst

op een gedeelte van de toen nog onbestrate Boulevard de Favauge, ter hoogte van het Schuitengat, waar nu het borstbeeld van Keizerin Elisabeth (Sisi) staat en werd de Bierhal omgedoopt tot 'Heidelberger Vat'.

De Zandvoorters noemden hem "De Ton". Als kastelein werd de 30 jarige heer Herman Liesse aangesteld, geboren te Schild in Westfalen, Duitsland.

Een vriendelijke man, die het zijn gasten naar de zin wist te maken. Hij schonk er verschillende soorten bier, wijn, limonades, maar ook thee en koffie.

De eerste bezoeker, nog voor de officiële opening op 13 mei 1884 was de Koningin van Zweden, die met haar gevolg verblijf hield in het Hotel Von Kaufmann.

De officiële opening vond plaats op 13 mei 1884 en vanaf het begin was er aan klandizie geen gebrek, dankzij het uitstekende terras aan de zeezijde, waar menig al dan niet adellijk gezelschap, na een strandwandeling, neerstreek voor een verfrissing.

Ook Keizerin Elisabeth Amalia Eugenie van Oostenrijk en Hongarije, bijgenaamd Sisi, was met een groot gevolg een geziene gast op dit terras, om te genieten van zee en de bedrijvigheid op het strand van de ‘vischersschuiten’, de ‘schelpenvissers’ met hun karren en niet te vergeten de talrijke badkoetsen, al dan niet gevuld met vrouwelijk schoon. De exploitatie was ook het daarop volgende seizoen succesvol. Een krantenartikel van augustus 1885 vermeldt dat het ‘Heidelberger Vat’ nog wel enige jaren in Zandvoort gevestigd zou blijven, maar helaas, het mocht niet zo zijn.

Op zaterdag Tweede Kerstdag 1885, ’s morgens om negen uur, brandde door onbekende oorzaak het houten paviljoen, waarvan het dak bekleed

was met een dikke laag asfalt, in nog geen uur tijd tot aan de grond toe af. Over en uit, na ruim anderhalf jaar exploitatie van een goed lopend paviljoen met geziene gasten. Zandvoort was een bekend etablissement armer.

Een goed jaar later werd de toenmalige kastelein Dhr. Herman Liesse, een zogenaamde ‘mannenvriend’ opgepakt en verhoord voor een misdrijf met de tenlastelegging moord en brandstichting in Amsterdam, waar hij regelmatig samen kwam met vrienden.

Ook werd hij weer gehoord over de brand in Zandvoort, waar hij toen geen bekentenis voor afgelegde. Het werd hem dat ook niet aangerekend vanwege gebrek aan bewijs.

Maar enige tijd later is hij alsnog veroordeeld voor diefstal bij nacht uit een bewoonde woning en kreeg een tuchthuisstraf van vijf jaar opgelegd.

Hiermee eindigt het verhaal. Later is er op dezelfde plaats weer een houten paviljoen geplaatst, dat ook weer in de brand vloog, maar dat is weer een ander verhaal.

Ton Drommel

Boekennieuws

Lezen in het Duin

Tussen Haarlem en Noordwijk ligt een landschap dat je nergens anders ter wereld vindt: de Amsterdamse Waterleidingduinen plus de aangrenzende binnenduinstrand met zijn landgoederen en bollenvelden.

Over de natuur- en cultuurhistorie van dit gebied gaat het boek **Lezen in het duin – Nagenieten van de Gouden Eeuw**. Dit schitterende boek laat in woord en beeld zien hoe je de rijke geschiedenis van het gebied kunt herleiden uit het landschap van nu. Deze editie, van dit eerder in 1991 verschenen boek, is vlotter geschreven en geografisch meer uitgebreid.

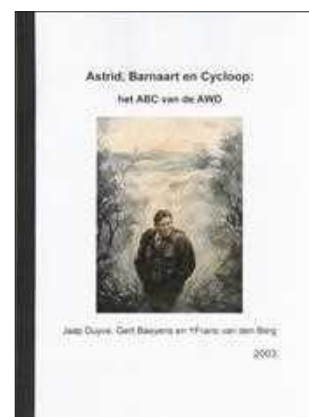
De auteurs van dit 160 pagina's tellende full-colourboek, zijn Gert Baeyens en Joop Mourik.

Het boek is uitgegeven door de KNNV Uitgeverij ISBN 978-90-5011-367-0 en onder andere verkrijgbaar bij de Bruna. De prijs is € 29,95

Voor de geïnteresseerden is het ook interessant om het boekje **Astrid, Barnaart en Cycloop: het ABC van de AWD** aan te schaffen.

Daarvan is de vierde druk nog beschikbaar bij de secretaris van het Genootschap Oud de Zilck, Loek Hulsebosch (voor €10,-), en in het

Bezoekerscentrum van de AWD, de Oranjekom (voor €15,-).

Arie Koper

VERDWENEN CIRCUIT BEELDEN

Hoewel in augustus het circuit 65 jaar bestaat hebben we in dit nummer al een aantal historische momenten over het circuit geplaatst, zo ook een aantal verdwenen beelden. ■

Fraaie KLM luchtfoto uit 1948

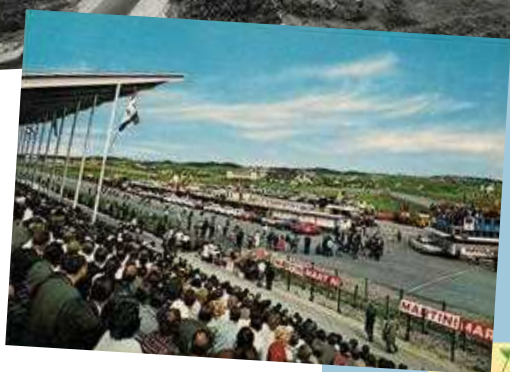

De eerste tribune en pits eind jaren '40

Groeten uit Zandvoort, Autocircuit

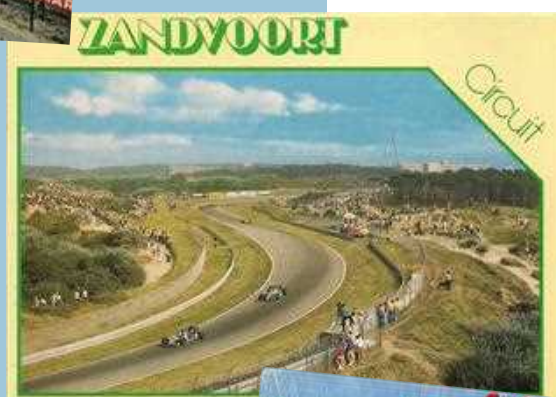
Een start in de jaren '60

Hoe anders was het toen onderaan de Hunzerug

Zonder Rode Kruis geen circuitactiviteiten

Prachtige locatie: Bos Uit

Flinke veranderingen jaren '70

Geen Grand Prix posters meer...

HET PAVILJOENTJE VAN 1900

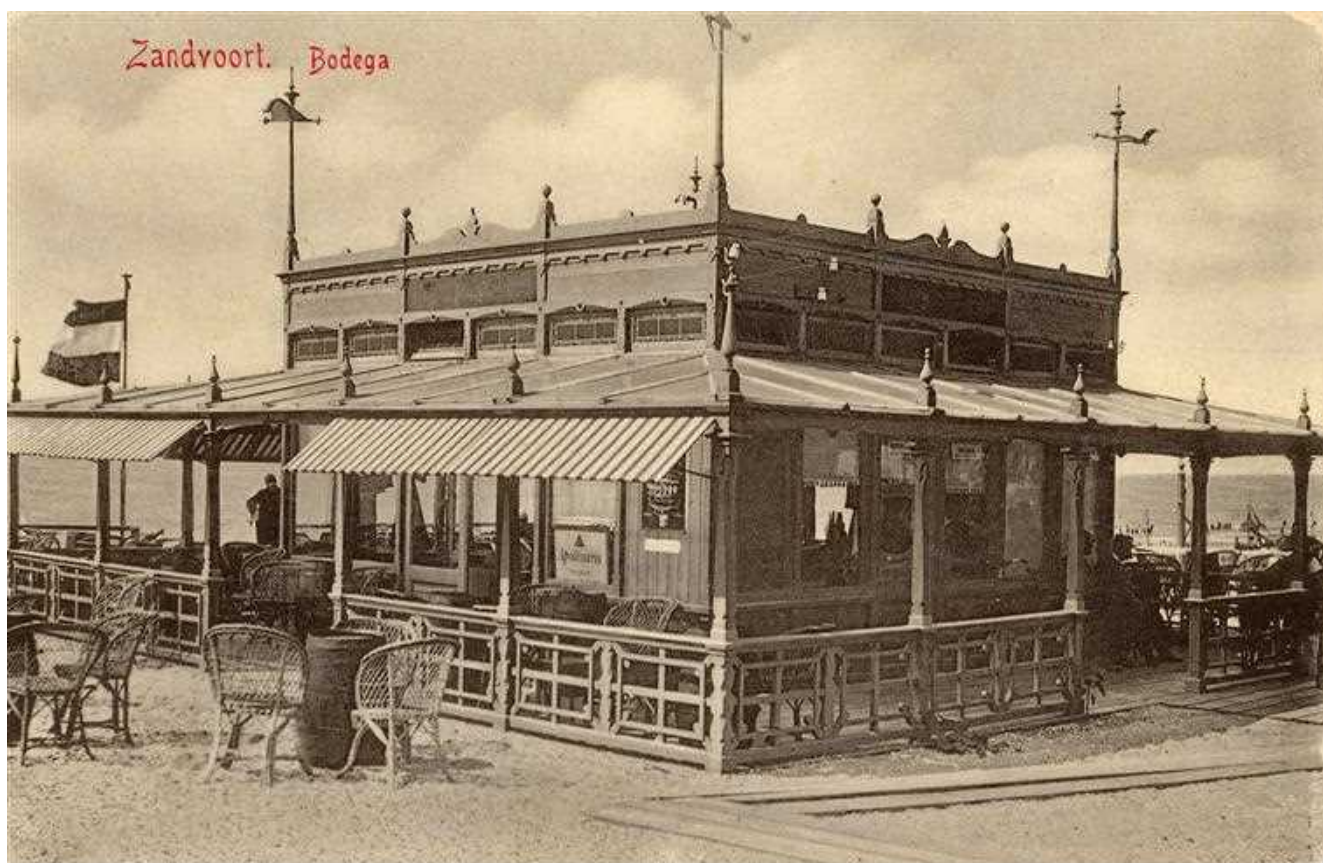
Sinds augustus 2012 staat er op het Zandvoortse strand een nieuw jaar-rond paviljoen. Het is een opvallend gebouw: het ontwerp is een afgeleide van een strandpaviljoentje dat behoorde bij het fameuze Hotel Groot Badhuis. Dit ‘buiten’, met sierlijke bouwkundige details, stond op een meter of dertig ten noorden van het gerenommeerde hotel, op de rand van de duinreep, en vormde de begrenzing tussen de Strandweg (het huidige Badhuisplein) en het terrein van het luxueuze gastenverblijf. Een paar jaar na de opening werd hier een soort borstwering geplaatst om verdere zandafslag

tegen te gaan. Aan de zijde van de Strandweg was een grote reclameschildering voor *Pillsner Urquell* aangebracht.

Via een lange trap, met in het midden een bordes, daalde de gewaardeerde badgast af naar het strand.

Voor zover na te gaan heeft het uit hout opgetrokken bouwwerk er gestaan vanaf 1900 tot eind 1905. De afmetingen waren 6 bij 6 meter; inclusief het omringende, overkapte terras 10 bij 10 meter. Op alle vier hoeken van het dak wapperden vrolijk de wimpels.

Op woensdag 30 mei 1906 verschijnt de Zandvoortsche Courant met een speciale editie, gewijd aan het ingrijpend gerenoveerde Groot Badhuis, met een prachtige omschrijving van het hotel dat “geheel nieuw naar den eischen des tijds is ingericht”. De krant was zelfs op dik, glanzend papier gedrukt, een grote bijzonderheid in die tijd! De tekening in het blad toont de aangebouwde noordvleugel; van het paviljoentje is geen sprake meer.

Een entreekaartje

Naspeuringen in de Zandvoortsche Couranten (Officieel Orgaan der Gemeente en Bad-Courant) van de jaargangen 1903 tot en met 1907 leverden op dat in juni 1907 wordt geschreven over “de nieuwe Bodega bij het Groot Badhuis”. Helaas is in betreffende jaargangen niets te vinden over het fraaie gebouwtje. In januari 1906 ligt er een verzoek bij de gemeente ‘om vergunning tot het oprichten van een installatie voor opwekking electriciteit, ten dienste van de elektrische verlichting in de gebouwen van “het Groote Badhuis”, alsmede wordt er vergunning verleend tot ‘den verkoop van sterken drank in het klein, op het terras van genoemd hotel’. Bijzonder is dat op één foto (uit 1905?) duidelijk te zien is dat het paviljoentje de beschikking had over electriciteit, hoewel dat nog niet het geval was bij de opening in 1900. De vraag is of stroom werd aangevoerd vanuit het hotel of vanaf een ander punt aan de Strandweg. Mocht u aanvullende documentatie of fotomateriaal hebben dan stel ik dat bijzonder op prijs.

Hoe een ruim honderd jaar oud ontwerp vertaald is naar het heden kunt u zelf zien bij strandpaviljoen 18, Thalassa.

Peter Bluijs

Laatst kocht ik bijgaand kaartje op het internet. ‘Wat moet je daar nu mee’, zullen vele van onze lezers zeggen,’ het is gebruikt en je hebt hier niets meer aan’. Maar ik denk daar toch anders over. Het geeft aan dat er toentertijd Vermakelijkheden Belasting geheven werd op evenementen, in dit geval zelfs 30%. Het geeft ook aan dat er iemand bij de Gemeente Zandvoort mee belast was, want de uitgifte moest in verband met de afdracht van gelden aan de gemeentekas gecontroleerd worden. Op de tegenwoordig in gebruik zijnde kaartjes staat vermeld dat dit inclusief vermakelijkheidsbelasting is en heb je geen idee hoe hoog die belasting dan is.

Daarnaast vroeg ik mij af waarvoor het kaartje gebruikt zou kunnen zijn en heb hiervoor contact gezocht met Henk Bullee, oud gemeente ontvanger. Hij wist mij te vertellen dat de kaartjes in de periode 1960 – 1970 in rollen van 500 stuks verkocht werden aan de exploitanten van evenementen en verenigingen. Na afloop van het evenement werd het restant geretourneerd aan de gemeente-ontvanger en kreeg je het verschil weer terug.

Er waren verschillende tarieven in gebruik, te weten; 20% voor evenementen met een cultureel karakter, zoals een zang- of toneelvereniging; 30% voor evenementen georganiseerd door het circuit en 50% voor bijvoorbeeld danspartijen in Hotel Bouwes. Zo zie je maar dat zo’n simpel kaartje heel wat vertelt over een bepaalde periode, die nog niet eens zo heel ver achter ons ligt.

Arie Koper

LUCHTFOTO'S

KLM-aerocarto is natuurlijk een begrip op het gebied van luchtfotografie. We kennen allemaal wel die ansichtkaarten van vanuit de lucht genomen foto's. Veel van dat soort foto's zijn zelden of nooit gebruikt voor ansichtkaarten. KLM-aerocarto nam zijn eerste foto's al in 1921.

Sinds januari 2003 is een deel van het voormalige luchtfotografiebedrijf van KLM Aerocarto ondergebracht bij het Nationaal Luchtvaart-Themapark Aviodrome op de luchthaven Lelystad. Fotografen van dit onderdeel van de Aviodrome, dat nu als Aviodrome Luchtfotografie door het leven gaat, bevinden zich al sinds 1921 vrijwel dagelijks boven het steeds wisselende landschap van Nederland en de omringende

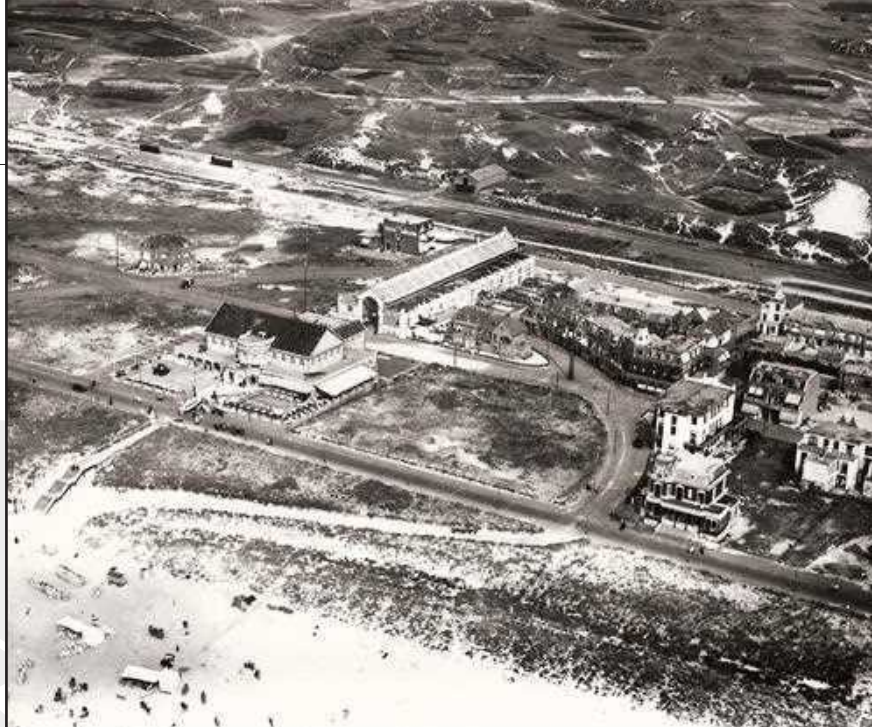
landen. In de loop der jaren is een unieke collectie foto's ontstaan die nog steeds uitgebreid wordt.

Ook de Topografische dienst maakte foto's vanuit de lucht, maar dan met een ander doel.

Kort nadat de Topographische Militaire Kaart (TMK) volledig beschikbaar was ontstond in militaire kringen behoefte aan een meer gedetailleerde kaart in kleur. Dit resulteerde vanaf ± 1865 in de eerste in kleur gedrukte kaarten van het Topographisch Bureau. Aanvanke-

Het Noorderbad

De luchtfoto's zijn om de 10 jaar opgenomen, vanaf 1981 is Nederland om de vier jaar gefotografeerd. Behalve voor het maken van kaarten zijn luchtfoto's bijzonder geschikt als studie- of hulpmiddel bij:

- Juridische geschillen
- Milieuvraagstukken
- Archeologisch- en bodemkundig onderzoek
- Historisch onderzoek

lijk werden alleen de stroken terrein, waarin de verdedigingslinies lagen, gekarteerd. Dit waren vooral gebieden langs de grote rivieren en later ook rond Amsterdam. Pas rond 1884 werd de serie landsdekkend, bestaande uit 776 bladnummers, waarvan 706 werkelijk gedrukt zijn. De overige bladen beslaan alleen

water. De topografische dienst viel een tijd onder defensie, maar tegenwoordig onder het Kadaster.

Sinds 1932 worden Topografische Kaarten gemaakt met behulp van luchtfoto's. Vanaf die tijd is van elk stukje Nederland een luchtfoto beschikbaar.

Bij beide instanties zijn nog steeds historische luchtfoto's te bestellen. Om u een indruk te geven hierbij een aantal voorbeelden. Omdat dit nummer een beetje het circuit als thema heeft, komt het circuit hieronder in beeld op de topografische foto.

Harry Opheikens

**Op de bres
voor behoud van het mooie,
en
ontwikkeling van het goede
in en voor Zandvoort**

Actief meedoen en / of meedenken?
Bel fractievoorzitter Carl Simons
023 - 571 27 51,
Ouderen Partij Zandvoort (OPZ)

**Inschrijven voor dansles
voor jongeren en ouderen**

**Dansschool Rob Dolderman
Zandvoort**

**start nieuwe cursus:
ballroom - latin - salsa**

Wilt u ook leren dansen op gezellige en
ontspannen wijze, zet dan bij ons de eerste stap.

Voor lestijden en prijzen:
www.dansschoolrobdolderman.nl
leraar@dansschoolrobdolderman.nl
telefoonnummer: 06 21 590 520
gedipl. N.D.A. F.N.D. I.B.D. N.V.A.D.

Lokatie:
De Krocht
Grote Krocht 41
2042 LV Zandvoort

Dolderman's lessen danssuccessen

**12 mei 2013:
Cris Monen**

aanvang: 14.30 uur
adres: Theater De Krocht
Grote Krocht 41, 2042 LV Zandvoort

Gebouw "De Krocht" - voor al uw feesten en partijen.
Alle actuele informatie vindt u op **www.jazzinzandvoort.nl**

Formule 1 op Zandvoort

Laat ik voorop stellen dat ik een liefhebber ben van autosport en dan vooral van de Formule 1 en ook ben ik mij bewust van het feit, dat er al heel veel jaren tegenstanders zijn van het circuit. Neemt niet weg, dat het circuit er nog steeds is en dit jaar al 65 jaar lang.

De geschiedenis van het circuit is al op vele manieren vastgelegd met boeken als: “30 jaar Circuit Zandvoort”, “100 jaar Autosport, 50 jaar Circuit Zandvoort” en natuurlijk onze Circuitspecial in 2008, Klink nummer 111.

De Grand Prix van Nederland (ook wel 'Grote Prijs van Nederland') was een wedstrijd uit de Formule 1. Ik ga in dit stuk naar de Grote Prijzen van Nederland van na de oorlog. Het is alweer 28 jaar geleden dat de Formule 1 bolides door de Zandvoortse duinen “schreeuwden”. Misschien niet helemaal juist, die 28 jaar, want met de Historische Races van vorig jaar mochten vele (Formule 1) liefhebbers weer genieten van al dat motorgeronk van weleer. Ook dit jaar staat er weer zo'n evenement op de rol en wel op 30 augustus en 1 september a.s en zien we vele Formule 1 bolides van de jaren 60, 70 en 80 rondrazen.

Het verhaal over de aanleg van het circuit kennen we met in de hoofdrol Burgemeester Van Alphen en ook later zijn opvolger de heer Van Fenema. Onder de naam “Prijs van Zandvoort” werd de eerste race verreden op 7 augustus 1948. Vrijwel jaarlijks tot halverwege de jaren '80 zou de Grand Prix van Nederland deel uitmaken van de Formule 1.

Voortbestaan circuit en Formule 1

Sluiting, faillissement, acties, verkoop, ongelukken, geluidshinder, reclameregels; allemaal momenten die van invloed waren op het voortbestaan van het circuit en de Formule 1.

In 1970 was de gemeente al van plan het circuit te sluiten, omdat met de grond genoeg veel andere dingen gedaan kon worden. Maar liefst 80% van de Zandvoortse bevolking was voor handhaving, dus bleef het circuit. In 1972 draaide de gemeente de geldkraan dicht. Geen Grand Prix dat jaar. De NAV besloot het circuit over te nemen. In 1981 was de situatie (financieel) dermate erg, dat er serieus over nagedacht werd om het circuit te sluiten, waarna in februari 1982 door een grote groep circuitvrienden een manifestatie georganiseerd werd voor “Redt Zandvoort”. Niet alleen de plaatselijke overheid werd met een bezoek vereerd, waarbij toenmalig Burgermeester Machielssen een petitie werd overhandigd, maar ook werd er een wandeltocht naar het Binnenhof georganiseerd met de boodschap dat het circuit toch echt moest blijven bestaan. In hetzelfde jaar stond ook de toenmalige FOCA (dhr. Ecclestone) het voortbestaan van het circuit in de weg. Het bezoekersaantal in 1981

was zodanig, dat de inkomsten erg tegenvielen en hij zelfs een faillissement aanvroeg om zijn geld terug te krijgen.

Reclameregels werden aangepast, waar zowel de racerij als het circuit afhankelijk van waren. Denk daarbij aan het afgedekte reclamebord in de Tarzanbocht met de tekst: “Til, is dit wat je wil?”

Diverse plannen om elders een permanent circuit te bouwen passeerden regelmatig de media. Zo langzamerhand ging de kwaliteit van de accommodatie van het circuit achteruit, want men ging niet echt mee met de modernisering van de racerij en was het circuit niet echt geschikt meer voor grote internationale races. Financiën speelden daarbij voornamelijk een rol. De dodelijke ongelukken op 21 juni 1970 met Piers Courage en die van Roger Williamson op 29 juli 1973 waren zwarte bladzijdes in de geschiedenis van het circuit van Zandvoort en een grote tragedie in de Formule 1. Beiden waren aanleiding om zowel het circuit als de veiligheidsmaatregelen in de Formule 1 verder aan te scherpen. Het circuit werd begin jaren 70 gemoderniseerd.

Nederlandse Formule 1 coureurs op Zandvoort

Historisch gezien was de Grand Prix van Nederland het moment dat Nederlanders een kansje konden wagen in de Formule 1. Velen hebben een poging ondernomen, maar konden amper een rol van betekenis spelen door voornamelijk slecht materiaal.

Dries v.d. Lof en **Jan Flinterman** deden mee in de Grand Prix van 1952. **Jan Flinterman** met een Maserati werd 9de.

Carel Godin de Beaufort reed in 1959, 1960, 1962 (6de met een Porsche en een WK-punt), 1963 en 1964. Hij reed 31 Grand Prix's en verongelukte in 1964 in Duitsland.

Ben Pon reed op 20 mei 1962 en crashte in de tweede ronde.

Gijs van Lennep reed tussen 1971 en 1975 10 grote prijzen, waarvan vier in Nederland, 1971 (8ste), 1973 (6de), 1974 (niet gekwalificeerd) en 1975 (10de). Totaal scoorde hij 2 punten tijdens zijn GP tijd.

Roelof Wunderink reed 6 Grand Prix in 1975, maar door een blessure nooit in Nederland.

Jan Lammers reed tussen 1979-1982 en in 1992. Totaal maakte hij 41 GP starts, waarvan 3x in Nederland: 1979 (uitgevallen), 1980 (niet gekwalificeerd), 1982 (uitgevallen). Tijdens historische races stapt Jan nog wel eens in een Formule 1.

Michael Bleekemolen reed 5 Grand Prix. In 1977 en 1978 die van Nederland. In beide kwalificeerde hij zich niet.

Boy Haye deed aan zeven Grand Prix's mee in 1976 en 1977. In 1976 viel hij uit in de Nederlandse Grand Prix, in 1977 kwalificeerde hij zich niet.

Huib Rothengarter was actief in de Formule 1 van 1984 tot en met 1986 in 30 Grand Prix's. In 1984 viel hij uit in de Nederlandse Grand Prix; 1985 (niet gekwalificeerd, maar mocht meedrijen).

Jos Verstappen reed 10 seizoen Formule 1, maar nimmer in Nederland, behoudens demonstraties in 1996 en 2001 met een Arrows en in 2011 met een Tyrrell.

Christiaan Albers reed 46 Grand Prix tussen 2005 en 2007 en slechts 2 demo's op Zandvoortse bodem: 2005 (Minardi), 2007 (Spyker).

Robert Doornbos was in 2005-2006 actief in 11 races en gaf 1 demo in 2006 met Red Bull.

Guido van der Garde is dit jaar de nieuwste Nederlandse Formule 1 coureur. Komt hij ook een keer naar Zandvoort?

Winnaars

Het is ondoenlijk om alle Grand Prix winnaars in dit artikel te vermelden. De eerste Grand Prix ging over 2 heats van 24 ronden en uit elke heat reden 7 rijders de finale en die won een Zilveren Beker en fl.500,00. Op 07 augustus 1948 werd dat Prins Bira in een Maserati. In 1949 werd het wegdek voorzien van een nieuwe slijtlaag en toen won op 31 juli 1949 Luigi Villoresi.

Deze beide races heetten toen nog Grand Prix van Zandvoort, daarna werd het de Grand Prix van Nederland en vanaf 1952 telde de Grand Prix daadwerkelijk mee voor het Wereldkampioenschap Formule 1. Vanaf nu werd er niet meer in heats gereden en varieerde het aantal rondes regelmatig. Er waren races van 70, 75, 80, 90 ronden en zelfs 1 van 100 ronden (19 juni 1955) met als winnaar Juan Manuel Fangio. In 1951 werd de prijs van de duurste tribuneplaats van fl 10,00 naar fl 12,50 verhoogd.

Zandvoort begint naam te krijgen en is 1 van de acht circuits voor het Wereldkampioenschap vanaf 1952. Dat jaar won op 17 augustus 1952 Alberto Ascari in Ferrari en hij werd ook Wereldkampioen.

Op 7 juni 1953 won wederom Alberto Ascari in een Ferrari. Prins Bernard reikte de beker van de

Gemeente uit aan Villorresi voor de snelste ronde.

In 1954 is er geen Grand Prix, maar wel een internationale sportwagenrace.

** In 1956 en 1957 zijn er geen Grand Prix op Zandvoort door allerlei politieke strubbelingen, waarbij o.a. de KNAC en olie-maatschappijen zijn betrokken.*

Vanaf 1958 is er praktisch elk jaar een Grand Prix. In de door Jack Brabham gewonnen Grand Prix op 6 juni 1960 was een dode te betreuren. Door een ongeluk in de Tazanbocht van Dan Gurney komt een toeschouwer om het leven. De Grand Prix op 22 mei 1961 wint Wolfgang von Trips in Ferrari. Bijzonder is dat alle 15 gestarte auto's de finish halen zonder een pitsstop. Nederlander Carel Godin de Beaufort haalt als eerste Nederlandse GP-coureur 1 punt met zijn 6de plaats in de door Graham Hill gewonnen Grand Prix op 22 mei 1962.

** 23-06-1963, Jim Clark, Lotus-Climax. Nederlander De Beaufort werd 9de. (zie pag. 21)*

De Grand Prix van 21 juni 1969 met winnaar Jackie Stewart was eenmalig op zaterdag.

Op 21 juni 1970 wint Jochen Rindt. Een zwarte schaduw over deze race is het dodelijke ongeval van Piers Courage.

In 1972 werd er geen Grand Prix gehouden. Het circuit was afgekeurd. De Panoramabocht werd aangelegd.

Jackie Stewart wint op 29 juli 1973 op een zeer gemoderniseerd circuit. Opnieuw vond een dodelijk ongeval plaats met Roger Williamson. Gijs van Lennep werd 6de.

Jan Lammers zien we in de Grand Prix van 26 augustus 1979, die gewonnen wordt door Alain Jones. De laatste en 34ste Grand Prix van Nederland op 25 augustus 1985

werd een prooi voor Niki Lauda in een McLaren-TAG. Het werd Lauda's 25ste en tevens laatste overwinning in zijn carrière.

Formule 1 na 1985

In 1985 was de Cenav van plan om voor 13 miljoen het circuit te “verspijkeren”, vooral bedoeld om ook in de toekomst het circuit te verzekeren van een volgende Grand Prix. In januari werd bekend gemaakt dat de op 31 augustus 1986 te verrijden Grand Prix van de racekalender geschrapt zal worden. Als hoofdoorzaak wordt de gebrekkige accommodatie voor verschillende diensten genoemd.

Toch bleef ook na 1985 de Formule 1 terugkeren naar Zandvoort. Regelmatig werden er demonstraties gegeven door diverse Formule 1 teams tijdens grootse evenementen. In 1989 wordt het Interimcircuit aangelegd, een groot deel van het oude circuit wordt gesloopt en verdwijnt onder het zand. Dit ook met het oog op de bouw van het bungalowpark en ook vanwege de Wet Geluidhinder uit 1988. Stirling Moss en Huub Rothengarter openden met oude Formule 1 auto's het circuit. De teams van Williams en (regelmatig) Ferrari kwamen ook

demo's geven, net als de Nederlandse coureurs. Red Bull kwam in 2010 langs met wereldkampioen Vettel. Helaas is het daar altijd bij gebleven, ondanks de diverse veranderingen en uitbreidingen van het circuit om het Formule 1 waardig te maken. In 1997 wederom een flinke verbouwing van het Circuit Park Zandvoort, waarbij eerst het pitscomplex volledig opnieuw opgebouwd werd. Toen nog steeds met o.a. de doelstelling de Formule 1 terug te krijgen naar Zandvoort. In juni 1997 was het nieuwe pitscomplex met 26 boxen klaar. Ook zou het circuit verlengd worden, waarbij een stuk na het Scheivlak weer gedeeltelijk in ere hersteld zou worden.

Sinds een aantal jaren is de circuitdirectie ook qua strategie verandert en heeft men het vrijwel nooit meer over een eventuele terugkeer van de Formule 1 Grand Prix. Hiervoor zou namelijk te veel verandert moeten worden aan de hele accommodatie en bovendien moet men een kleine 30 miljoen Euro betalen om alleen al een F1 GP te mogen organiseren.

We praten nu over het jaar 2013, waarin wat reuring is ontstaan over een eventueel verkoop van het circuit aan een geïnteresseerde. We moeten het, wat Formule 1 betreft, voorlopig doen met de aantrekkelijke historische races.

Harry Opheikens

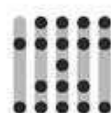
zeg maar
goed met
mensen

Wat is
adviseren
voor ons?

Onze klanten bijstaan met raad en daad. Niet alleen van een afstand observeren. Maar meedoen in de ondernemersprocessen.

Zowel positief als ook negatief kunnen adviseren. En inspireren en motiveren. Zeg maar wil actief samen werken en oplossen. Voor u betekent dat altijd een persoonlijk gezicht en contact. Veel aandacht voor u en uw onderneming.

www.zegmaar.nl

ondernemers
advies
zeg maar

Van der Valk & Swart Notarissen

Adres : Kostverlorenstraat 121

Postadres : Postbus 286
2040 AG Zandvoort

e-mail : notarissen@zandvoort.knb.nl

Telefoon : (023) 571 68 41

Telefax : (023) 571 20 88

GROTE PRIJS VAN NEDERLAND 1963 (50 JAAR GELEDEN)

50 jaar na de Grand Prix van 1963 kan ik me natuurlijk niet alles meer herinneren. Veel informatie moest ik dan ook halen uit allerlei boeken en autotijdschriften, die ik nog steeds trouw bewaar. Bofkont als ik was kreeg ik van mijn vader, Henk Sandbergen, pitskaarten. Mijn vader was destijds de politiecommandant op het circuit. Tijdens de training liep ik achter de pits en gedurende de race zat ik bij de Hunzerugbocht.

Zodoende staat mij de crash van Phil Hill met zijn nieuwe ATS in die bocht nog op het netvlies. Zijn achterwiel vloog hoog door de lucht en daardoor raakte hij van de baan. Gelukkig is het allemaal goed afgelopen. Ook slippartij van John Surtees in zijn Ferrari kan ik mij nog voor de geest halen. Hierdoor verspeelde hij zijn tweede plaats.

Normaal gesproken was de Grand Prix van Nederland de tweede wedstrijd van het jaar die meetelde voor het Formule 1 kampioenschap. In 1963 was de race als derde ingepland na de wedstrijden in Monaco en België.

De reden was de organisatie een grotere kans te geven op beter weer en daardoor meer publiek te trekken. De organisatie was overigens in handen van de Kon. Ned. Automobiel Club (K.N.A.C.) die samenwerkte met de Ned. Autosport Vereniging (N.A.V.) Het gevolg was dat op 23 juni 1963 60.000 mensen de reis naar ons dorp maakten om getuigen te zijn van weer een overwinning van

Jim Clark in zijn Lotus Climax. Ze moesten voor een tribuneplaats f.25,00 en voor een duinkaat f.2,50 betalen. Die dag was het zonnig, maar er stond een koude zeewind.

De wedstrijd was voor een groot gedeelte op de televisie te zien en op de radio te horen. Er werden in die jaren nog geen astronomische bedragen voor de TV-rechten betaald. Bijzonder was dat veel beelden werden opgenomen vanuit een Zepelin, die boven Zandvoort vloog en in veel landen in Europa en daarbuiten te zien.. Niet alleen de race maar ook het dorp, de duinen en de zee kwamen in beeld. Over Zandvoort-promotie gesproken!

Wat vooraf ging

In mei 1963 gaf Staatsbosbeheer het advies om alle bomen aan de oost- en zuidkant van het circuit te kappen i.v.m. de zgn. dennenscheerder. Een onooglijk insect dat alle dennen in dat gebied aantastte. Dit advies is destijds opgevolgd en het overgrote deel van het bos langs de baan is destijds gekapt. Het gedeelte van het circuit met de naam

“Bos uit” kon eigenlijk die naam niet meer dragen. Desondanks wordt het gedeelte voor het rechte stuk nog steeds “Bos uit” genoemd. De N.A.V. bestond in 1963 10 jaar en dat werd gevierd. Van de Zandvoortse Politiesportvereniging ontving zij, ter gelegenheid hiervan, een rood wit blauwe startvlag. Op de vrijdagavond, voorafgaande aan de Nederlandse Grand Prix, kreeg de K.N.A.C. in Hotel Bouwes een prijs voor de best georganiseerde Grand Prix (meetellend voor het Formule 1 kampioenschap) in 1962. De prijs werd uitgereikt door de voorzitter van de Grand Prix Drivers Association, Joakim Bonnier (winnaar GP 1959). Een mooi succes voor de K.N.A.C., maar ook voor Zandvoort. De enige Nederlandse Grand Prix coureur, Carel Godin de Beaufort, werd door Bonnier gehuldigd als beste privé-rijder in het Grand Prix seizoen 1962. In tegenstelling tot nu moest een organisatie ieder jaar weer met elk raceteam apart een contract afsluiten. Begin juni werd met enige trots gemeld dat de K.N.A.C. twee Italiaanse fabrieksteams (ATS en Ferrari), 5 Engelse fabrieksteams (Cooper, Lotus, Brabham, BRP en BRM) alsmede 4 particuliere teams (Parnell Racing Team, Walker Racing Team, Ecurie Filipinetti en Ecurie Maersbergen) had gecontracteerd. Verder gaf de Nederlandse auto-

sportjournalist Jan Apetz in het weekblad Autovisie een aantal tips om ongehinderd en onopvallend, zonder toegangkaartje, het pitsterrein te kunnen betreden.

Een aantal voorbeelden;

Je huurt een helikopter en verkleedt je als sjeik. Vervolgens landt je aan de binnenkant van de Tarzanbocht en wacht daar waardig tot een aantal sportcommissarissen vanuit de pits, struikelend over het helmgras en konijnenholen ter verwelkoming gearriveerd zijn. Het kost wat geld maar je bent binnen.

Goedkoper, maar toch vrij kostbaar, is een hemelsblauwe Cadillac/cabriolet op de kop te tikken, de carrosserie met kloeki letters van het opschrift "director of the Combined Racingorganisations in de World" te voorzien en voorafgegaan door 12 kleurige scooters, gevolgd door twee ruiters te paard, onbevangen op de ingang van het circuit af te stevenen. Tien tegen één dat het lukt. Maar het kan eenvoudiger. Je kleedt je in een spijkerbroek met schouderbanden (tuinbroek) en draagt een gestreept truitje dat een nacht in de slaolie heeft gelegen. Je compleetert je outfit met sandalen, sloffen

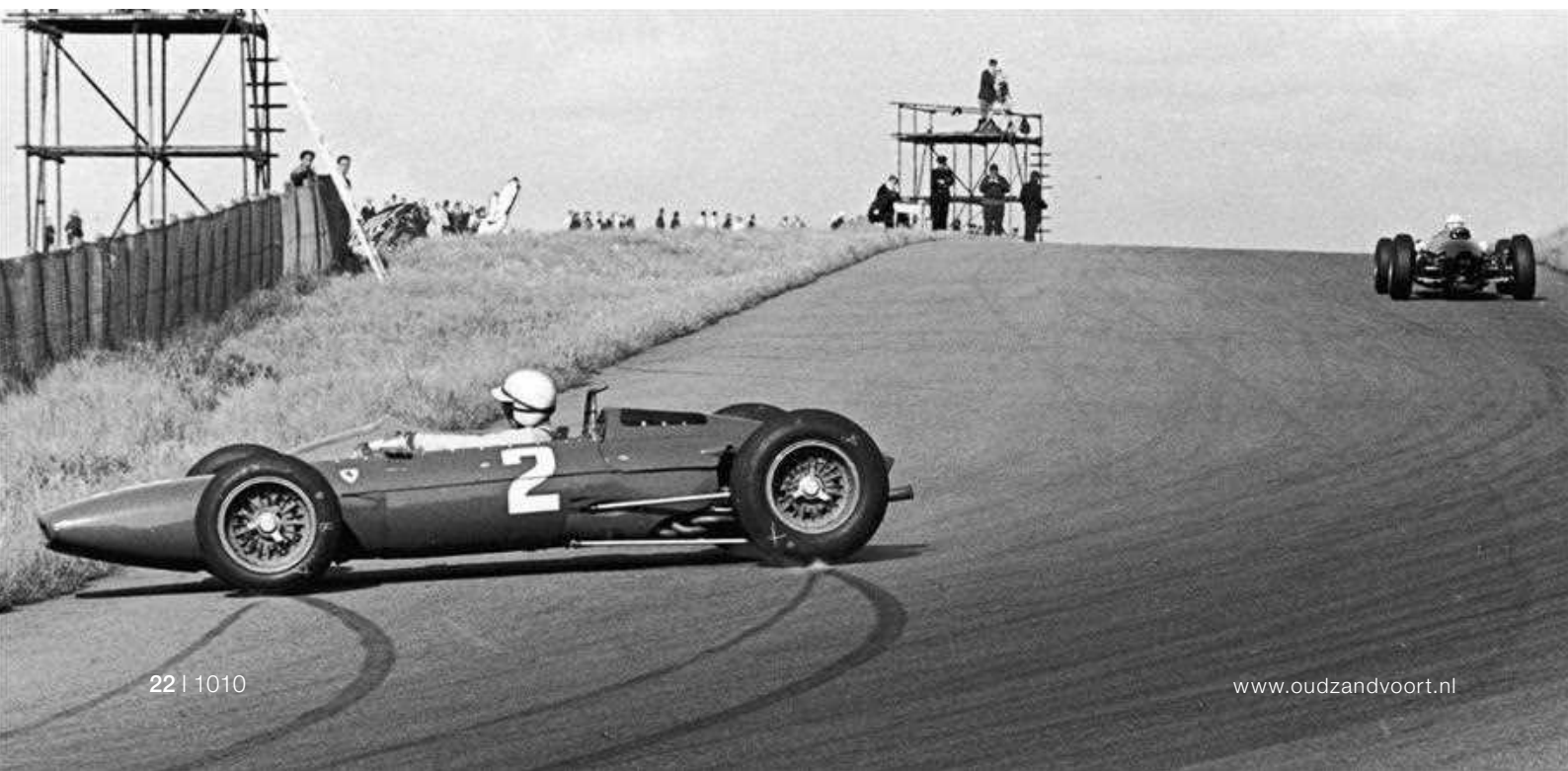
of gescheurde tennisschoenen en natuurlijk een reclamepetje van een bekend limonademark. De kleding is voldoende om je voor een tobbede mecaniciens te laten doorgaan van een zelfstandige Italiaanse coureur (Scuderia Libra). Een roodgelakte kruiwagen vol slooponderdelen voor je uitduwend en regelmatig "Diabolo.....diabolo" mompelend, zullen je ongehinderd alle slagbomen laten passeren om, meewarig nagestaard door officials, politiemannen en rodekruissoldaten, in het rennerskwartier te arriveren.

Jan Apetz gaf verder de raad voor de race nooit in vermomming van een echte coureur op het renners-kwartier rond te lopen, want zelfs Stirling Moss was meermalen door een ongelovige politieagent in zijn nekvel gegrepen. Tijdens de training bleek dat Jim Clark het artikel van Jan Apetz niet gelezen had. Jim werd met enig geweld door een politieagent van de Hunzerug verwijderd. De reden was dat Jim, die op dat moment zijn raceoverall aan had, niet het juiste kaartje kon tonen. Het was een gênante gebeurtenis die de internationale pers haalde.

De training

Zandvoort had als primeur het eerste optreden van de nieuwe BRM met een zelfdragende carrosserie (monocoque) zoals Lotus al in 1962 met succes had ingezet. De auto was al op donderdag in Garage Davids in de Burg. Engelbertsstraat te bewonderen. De wagen was 35 kg lichter dan zijn voorganger en was uitgerust met een versnellingsbak met 6 gangen. De racewagen werd voortgedreven door een watergekoelde V8 motor (1498 cc) die 200 pk leverde en 11000 toeren p.m draaide. Graham Hill reed de raceauto tijdens de training op zaterdag, maar besloot met het oude model van start te gaan. De nieuwe BRM zou pas tijdens de GP van Frankrijk worden ingezet.

Van start ging ook onze Nederlander, Carel Godin de Beaufort, met zijn uit 1961 stammende, vier cilinder Porsche. Ten opzichte van de andere raceauto's toonde de auto ouderwets aan en dat was hij ook. De motor had een hopeloos tekortschietend motorvermogen. Om gewicht kwijt te raken was Carel in training bij Anton Geesink waardoor hij kilo's was afgevallen.

Het team van De Beaufort (Ecurie Maarsbergen) bracht een tweede Porsche in het veld, die gereden werd door de Duitser Gerhart Mitter.

Op zaterdagmiddag reed Jim Clark de snelste tijd met 1.31'6 in zijn Lotus 25. Met die tijd reed hij het officiële baanrecord van Stirling Moss, gereden in 1960, 1.33'8 aan flarden.

De eerste startrij werd gecompliceerd door Graham Hill in zijn BRM en Bruce McLaren (grondlegger van het huidige F1 team McLaren) in zijn Cooper. De Beaufort startte vanaf de laatste plaats. Zijn snelste tijd was 1.39'3.

De race

De race was, volgens de verslagen die ik heb gelezen niet één van de spannendste. Ik weet het niet precies meer. Het grote aantal uitvallers was daar, denk ik, debet aan. Spectaculair was de crash van Phil Hill met zijn ATS. Hij verloor, zoals eerder geschreven, zijn achterwiel. Dat zei overigens iets over de kwaliteit van de auto die, volgens mensen die er echt verstand van hadden, nog niet racerijp was.

Op zondagmiddag 23 juni werd het veld van 19 auto's om 15.15 uur losgelaten. Direct na de start werd het veld aangevoerd door Jim Clark in zijn Lotus. Hij zou er uiteindelijk 2 uur 8 min. en 13,7 sec. over doen om de 335,44 km af te leggen en daardoor alle andere deelnemers op minstens één ronde achterstand te zetten.

Achter Clark ontstond er in het begin van de wedstrijd een gevecht om de tweede plaats tussen Bruce McLaren (Cooper), Graham Hill

(BRM), Jack Brabham (Brabham), Tony Maggs (Cooper), Richie Ginter (BRM) en John Surtees (Ferrari). Met McLaren was het snel gedaan.

Al in de eerste ronde kwam de Nieuw Zeelander wegens versnellingsbakproblemen naar de pits. Zijn teamgenoot, de Zuidafrikaan Tony Maggs, viel in de vijftiende ronde uit.

Jack Brabham, in zijn zelf geconstrueerde Brabham, nam de tweede plaats over die hij na 10 ronden moest afstaan aan Graham Hill.

Jack moest uiteindelijk de wedstrijd staken, omdat zijn gaspedaal bleef hangen. Graham Hill moest de tweede positie prijsgeven wegens een storing in het koelsysteem. De beide ATS'n konden geen potten breken. In de race speelden zij nauwelijks een rol van betekenis. Beide auto's vielen uiteindelijk uit.

Slechts 9 van de 19 deelnemers kwamen er over de finish. Gelukkig waren er ook rijders die de race toch levendig hielden. De Amerikaan Dan Gurney reed de tweede Brabham Climax van de veertiende startplek naar de tweede plaats achter Jim Clark. Die plek had hij te danken aan een sterk gereden race. Wel moet gezegd worden dat hij de tweede plaats mede te danken had aan een slip van John Surtees in de Ferrari tijdens de 63e ronde in de Hunzerug. Jammer, want Surtees verdedigde die plaats tot dat

moment met hand en tand.

Ook de Brit Ireland reed in zijn BRP/BRM een sterke race en finishte als vierde. Onze Carel wist zijn Porsche zonder problemen in de race te houden. Hij reed naar een negende plek, wat op zich zelf een goede prestatie was.

Maar, zoals gezegd, het was niet een echt spannende race. Dat was waarschijnlijk de reden dat veel mensen al na 60 ronden de race voor gezien hielden en huiswaarts keerden.

Jim Clark behaalde zijn tweede overwinning en legde hierdoor de grondslag voor zijn eerste wereldkampioenschap.

Ruud Sandbergen

geraadpleegde media

Auto Visie jaargang 1963

Automobile Year 1963-1964

UITSLAG

1. Jim Clark	Lotus 25	Climax V8
2. Dan Gurney	Brabham	Climax V8 op 1 ronde
3. John Surtees	Ferrari	V6
4. Ines Ireland	BRP 1	BRM V8
5. Ritchie Ginter	BRM	BRM V8
6. Lodivico Scarfiottie	Ferrari	V6 op 2 ronden
7. Joseph Siffert	BRM	BRM V8 op 3 ronden
8. Jim Hall	Lotus 24	BRM V8
9. Carel Godin de Beaufort	Porsche	Porsche 4 op 5 ronden

GEWOON EEN VAILLANT AAN DE WAND

TON BAKKER

CV-INSTALLatieBEDRIJF & ONDERHOUD
STORINGEN ALLE MERKEN

Van Lennepweg 317
2041 LM Zandvoort
023-5720152
06-40295213
margaenton@casema.nl

ADMINISTRATIEKANTOOR VAN DER HAM
Administraties en belastingzaken

Voor ondernemers en particulieren

Voor de verzorging van onder andere uw:

- * financiële administratie
- * loonadministratie
- * aangiften loon- en omzetbelasting
- * aangiften inkomstenbelasting
- * aangiften vennootschapsbelasting
- * fiscale adviezen

Kleine krocht 2
2042 JN Zandvoort

Telefoon 023 - 8200384
Mobiel 06 11325410
E-mail info@adminvanderham.nl

Beach Net *Computer & Internet Centrum*

De technische dienst van Beach Net heeft ruim 15 jaar ervaring met computers. Met gepaste trots kunnen wij stellen, dat u de meest exclusieve en exotische computers kunt bestellen bij Beach Net.

Ook voor het aanpassen van uw computer naar de huidige standaard kunt u terecht bij Beach Net.

Zelfs de moeilijke taak, uw data terug te halen bij een crash, is één van de specialiteiten van onze technische dienst van Beach Net. Kortom, Beach Net het adres voor u en uw computer.

**Reparatie & Onderhoud
Verkoop & Assemblage
Internet**

Haltestraat 59A 2042 LL Zandvoort
Geopend van dinsdag t/m zaterdag 12.00 tot 19.00 uur

Tel 023-5730749 / 06-41286174

Email: barts@beachnet.nl Internet: www.beachnet.nl

Wat Jan allemaal kan

Voor internationale autosportliefhebbers staat Zandvoort al 65 jaar bekend om het circuit. De Tarzanbocht, de Hunzerug en het Scheivlak zijn namen die internationaal bekendheid genieten. Een aantal bochten-namen is helaas gekoppeld aan een fataal ongeluk, zoals die van dokter Gerlach en van slipschool-eigenaar Rob Slotemaker. Met name die laatste was een begrip in de duinen. Menig jongeman uit Zandvoort poetste bij Slotemaker auto's en in ruil daarvoor zette hij de jongens zo af en toe achter het stuur van zo'n tollende auto.

Al vrij snel kwam hij er achter dat dit een heel goede reclame voor zijn slipschool was. Als een jongen van tien het kan, dan moet het toch ook voor volwassen mannen een eitje zijn... Een van die jongemannen uit Zandvoort was Jan Lammers, die zich op negenjarige leeftijd meldde bij de slipschool. Hij was nogal klein van stuk, maar kon net over het stuur heen kijken om zo aan de wereld te laten zien hoe goed hij het gecontroleerd slippen beheerste. Zijn leeftijd werd naar buiten toe een beetje in het midden gelaten, aangezien hij best voor jonger kon doorgaan dan

hij was. En dat was weer goed voor de publiciteit uiteraard!

Slotemaker zag echter potentie in de kleine Lammers en schafte voor hem een Simca Rally aan, waarmee hij deel mocht nemen aan het Nederlands toerwagenkampioenschap. Hij won direct zijn eerste race en aan het einde van dat seizoen werd hij zelfs tot Nederlands Kampioen Toerwagens gekroond. De toon was gezet en na nog een Nederlandse Toerwagen titel begon de Zandvoorter aan een internationaal succesvolle carrière. Het voert op deze

pagina's te ver om elk seizoen van de inmiddels 40 jaar omspannende autosportactiviteiten van Lammers te beschrijven. Ik beperk me tot een aantal zeer aansprekende resultaten waarmee de Zandvoorter internationale faam verwierf en uiteindelijk tot de beste coureurs van Nederland mag worden gerekend.

Nationaal had Lammers dus vanaf dag één al faam gemaakt, maar in 1978 kwam zijn carrière in een stroomversnelling. De Formule 3 gold toen ook al als het voorportaal voor de Formule 1 en door het behalen van de Europese titel wist Lammers de aandacht op hem gevestigd. Met drie overwinningen en vier keer een tweede plaats wist hij in de laatste race de titel veilig te stellen. Het kampioenschap deed de internationale pers al spreken van een toekomstig wereldkampioen. Slotemaker had al vanaf het prille begin geroepen dat Lammers de koningsklasse, de Formule 1 zou gaan halen. En hij kreeg gelijk. Zijn pupil tekende voor 1979 een contract met Shadow. In totaal verscheen hij bij 23 races aan de start voor achtereenvolgens Shadow, ATS, Ensign en March. Helaas deed het beschikbare materiaal geen goed aan de resultaten. Lammers haalde uiteindelijk geen enkel WK punt en loste de belofte van een potentieel kampioen niet in. Toch haalde hij nogmaals de krantenkoppen na zijn kwalificatie op het stratencircuit van Long Beach in 1980. De ATS, die de eerste races niet eens door de kwalificatietrai-

ningen heen kwam, stond in de Californische straten op de vierde startplek! Sensatie alom, te meer, omdat tussen hem en Arnoux en Depaillier slechts 0,095 seconden verschil zat. En zij stonden op plaats twee en drie. Helaas was het na de eerste bocht al gedaan met de ATS en kon Lammers weer een 'niet gefinisht' resultaat bijschrijven. Tot op de dag van vandaag is dit de best behaalde startpositie van een Nederlander in de Formule 1 ooit. Dit soort prestaties bleef ook bij de topteam niet ongemerkt. Ferrari had er wel oren naar om Lammers als vervanger in te zetten voor de verongelukte Gilles Villeneuve,

maar koos uiteindelijk voor Patrick Tambay, nadat Lammers juist op dat moment zijn duim had gebroken; zijn meest ernstige blessure uit zijn lange loopbaan. Renault zat met een geblesseerde Prost en vroeg de Nederlander stand-by te zijn, maar de Fransman was op tijd hersteld. Dichter bij een topteam kwam Lammers daarna niet meer. Onderhandelingen met Ligier en Brabham draaiden ook op niets uit en een aanbod om Michele Alboreto te vervangen bij Tyrrell werd in 1989 door Lammers afgewezen. Toch duurde de Formule 1 carrière uiteindelijk tot 1992. Daarbij dient wel de kanttekening te worden gemaakt dat er maar liefst 3745 dagen zaten tussen twee opvolgende

starts, de langste periode in de geschiedenis van de Formule 1 voor een comeback. In die periode waren er ruim 160 Grote Prijzen verreden zonder dat Lammers' naam op de inschrijflijsten verscheen. Met de March startte hij de laatste twee races van het seizoen. Met het achterhoedemateriaal wist hij op de verregende zaterdagochtend in Japan toch weer de aandacht op zich gevestigd. Hij stond aan het eind van die sessie namelijk op de zesde positie! Het lag in de planning om in 1993 ook voor March uit te komen, maar tegen die tijd was March al failliet. Dit was definitief het einde van Lammers' optreden in de koningsklasse, hoewel hij enkele jaren later nog als testcoureur voor DAMS werd gepresenteerd. Dit team haalde de startgrid echter nooit, maar tot op de dag van vandaag verschijnt Lammers nog regelmatig in historische Formule 1 races. In de ruim tien jaar durende periode tot zijn rentree in de eredivisie van de autosport had hij internationaal naam gemaakt in de sportwagenracerij. Naast de Formule 1 was het wereldkampioenschap Groep C, één van de hoogst haalbare autosportklassen. De belangrijkste race van de kalender in deze tak van sport is de 24-uur van Le Mans. Nadat er enkele successen waren behaald met een privé-ingeschreven Porsche tekende Lammers voor het Engelse Jaguar.

In de jaren tachtig werd de Franse klassieker gedomineerd door

Porsche, maar in 1988 reed Jan Lammers een Jaguar naar de zege, die het Britse merk sinds 1957 niet meer had behaald. Lammers reed de auto over de finish en kreeg een heldenonthaal van de vele Engelse bezoekers. Teamgenoot Andy Wallace gelooft tot op de dag van vandaag, dat als iemand anders achter het stuur had gezeten, de auto de finish niet zou hebben gehaald. Lammers bleek voor zijn laatste rijbeurt collega Boesel, die met een andere Jaguar reeds was uitgevallen, gesproken te hebben. Hij vertelde hem dat net voor het uitvallen de versnellingsbak haperingen vertoonde. Meer dan een uur voor de finishvlag zou vallen ondervond Lammers hetzelfde probleem en besloot direct de auto in de vierde versnelling te laten staan voor de rest van de race. Een tweede beslissing die hij nam was dit niet te melden over de boordradio om zo geen paniek te veroorzaken in zijn eigen team en de achtervolgende concurrentie geen extra motivatie te bezorgen. Na de race bleken dit cruciale beslissingen. De versnellingsbak zou bij elke volgende schakelbeweging het begeven hebben! Het leverde Lammers naast zijn overwinning de titel 'honorary member of the BRDC' op, een eer, zelden aan buitenlanders toegekend. Ook werd hij op Buckingham Palace ontvangen. Helaas ging deze prestatie vrijwel onopgemerkt aan Nederland voorbij. Alle aandacht van de sportjournalistiek in ons land ging naar het EK voetbal, dat

diezelfde maand door Oranje werd gewonnen! Naast Le Mans wist Lammers eerder dat jaar ook de overwinning te behalen tijdens die andere belangrijke 24-uurs race in Daytona. Hij werd in deze klassieker tijdens de laatste uren aan de rijdersamenstelling van de leidende Jaguar toegevoegd, waarmee zijn zege lichtelijk controversieel was. Twee jaar later bewees de Nederlander zijn kunnen en herhaalde de winst in Florida in de auto waarmee hij ook gestart was.

Naast de Formule 1 en de sportwagenracerij was Lammers een druk bezet man. Zo reed hij onder meer de BMW M1 Procar serie, de Eurocup Renault 5 en Alpine en Formule 3000 en zegevierde in elk van deze klasse één of meerdere malen. Bij de sterk bezette Renault 5 Eurocup behaalde hij zelfs tweemaal de titel. Daarnaast kwam Lammers uit in de Formule 2, de Grand Prix van Macau voor Formule 3

wagens (drie van de vier deelnames op het podium) en de Tulpenrally. In de Amerikaanse tegenhanger van de Formule 1, de Indycars, verscheen Lammers ook enkele races aan de start met een 5e plaats op Laguna Seca als beste resultaat. Hij reed zelfs een tijd aan de leiding op het circuit van Miami en bewees ook hier weer mee te kunnen met de top. Als één van de weinige coureurs kwam hij zelfs met een Volvo station aan de start en recent voegde hij daar nog vrachtwagens in de Dakar rally bij. Tegenwoordig

rijdt hij samen met Phil Bastiaans met een Porsche in het Nederlands GT4 kampioenschap en is een graag geziene gast bij historische races.

In alles waarin hij instapte bleek Lammers dus een geduchte concurrent. Hij haalde het zelfs als figurant in de autosportavonturen van stripheld Michel Vaillant. En zijn carrière en palmares doen zeker niet onder voor deze stripheld! 'Het circuit van Zandvoort' spel van begin jaren tachtig koos echter voor de getekende held als hoofdrolspeler en ook de eretitel 'coureur van de eeuw' ging aan de neus van Lammers voorbij. Uiteindelijk werd Gijs van Lennep verkozen. Een vakjury (waaronder Van Lennep zelf, die

Bleekemolen en Doornbos aan het stuur. Daarnaast werd een auto in de Superleague Formula ingeschreven en behaalde Lammers als teambaas ook een overwinning in deze klasse. Kortom, in ongeveer elke denkbare klasse verscheen Lammers aan de start en was er competitief. Sinds dat eerste moment, vier decennia geleden, dat hij de Tarzanbocht instuurde, volgden er talloze overwinningen en speciale momenten voor de Nederlandse autosport. Uitgerend aan de buitenkant van diezelfde Tarzanbocht loopt een grindpad waar mensen hun hond uitlaten en mountainbikers een parcours fietsen: het Jantjespad. Hoewel de naam en locatie meteen associaties oproepen met de autocoureur

blijkt deze te zijn vernoemd naar twee andere Jannen (Schipper en Hastra). Ongetwijfeld verdiend, maar wellicht toch een gemiste kans om de meest veelzijdige coureur die ons land ooit gekend heeft te kunnen eren.

Natuurlijk is er

het Nationaal Autosport Monument bij de hoofdingang van het circuit, maar dit blijft een verzameling namen. De heren Gerlach, Hugenholtz, Slotemaker en Luyendijk hebben reeds een eigen bocht op het circuit. Bocht nummer 8 heeft echter nog geen naam gekregen. Lijkt deze niet met een klein beetje fantasie op de letter J? En zo dicht bij de Slotemakerbocht kan dit toch eigenlijk maar één naam hebben? Wie durft het aan?

Niels Schouten

overigens niet meestemde voor deze verkiezing) vond de begeleiding, die Van Lennep aan de merkenraces van Volkswagen en Citroën had gegeven, de doorslag geven. Rond deze periode startte Lammers echter het Racing for Holland project, waar jonge talenten en gevestigde namen in de sportwagenracerij konden deelnemen. Het resulteerde in sportieve successen en het FIA kampioenschap in 2002 en 2003. Het team schreef de Nederlandse auto in voor de A1 GP wedstrijden en wist er zelfs vier te winnen met Verstappen,

SCHOOL- EN TEAMFOTO'S

In de Klink nummer 129 heb ik het er al even over gehad: de klasfoto's en sportteamfoto's, die we regelmatig toegestuurd krijgen voor plaatsing. Daar wil de redactie graag aan voldoen, mits er maar vermeld wordt wat de foto inhoud, een datum/jaar bekend is, maar ook namen. Mochten er dan namen ontbreken, dan helpen we graag de zoektocht voort te zetten. Soms krijgen we echter foto's binnen van een zodanige oude datum, dat de namen haast niet meer te achterhalen zijn, daar de betreffende personen niet meer in leven zijn. Voor dit soort foto's is onze site uitstekend geschikt om bijvoorbeeld door nazaten toch nog achter namen te komen. Mocht er achter zo'n oude foto toch nog een verhaal zitten, dan kan er alsnog besloten worden er een Klinkartikel van te maken.

Schroom dus niet om school- en teamfoto's in te sturen. Het Genootschap Oud Zandvoort besteedt er heel graag aandacht aan. Voor deze Klink weer een tweetal fraaie foto's, waarvan ook de namen bekend zijn.

Harry Opheikens

ZVV ZANDVOORT 1931-1932

Zandvoortmeeuwen heeft een rijke historie, maar pas onder die naam sinds 1941. Daarvoor hadden we ZVV Zandvoort en Zeemeeuwen. Mooi dat er ook teamfoto's zijn van voor de periode "Zandvoortmeeuwen". We hebben het hier over het eerste elftal, afdeling 1 2de klasse A uit het seizoen 1931-1932.

EEN KLASSENFOTO VAN SCHOOL C (HANNY SCHAFTSCHOOL) 1947-1948

Meester Sterrenburg kijkt achterin de klas op zijn leerlingen:
voorste rij van links naar rechts: Frans Blankers, Jan de Jong, Frans
Draijer, Riet Zwemmer en Henny Meijer.

Op de 2de rij zitten Freek Koper, Dirk Koper, Cor de Jong, Tony van
Solingen, Piet IJzelendoorn, Rita Zwemmer en Ali van de Kruk.

Op de 3de rij Benno Waterdrinker, Georg Beil, Bram Homan, Gerard van
der Meulen, Anneke Paap, Ans Drommel.

Op de 4de rij Johan Knottter, Adrie Hendrikse, Henk Akkerman, Wim
Terol, Ina Westenberg, Carla Drukker, Elly Sietsema.

Op de 5de rij onbekend, Gijs Paap, Harry Marsbergen, Frans
Heukeshoven, onbekend, Paap.

Op de achterste rij Thomas Loos, Henk Wolbeek. ■

Op de zwart/wit foto zijn natuurlijk de clubkleuren niet te zien en dat werkt best wel verwarrend, want bij het digitaliseren van het RCH-archief (Heemstede) kom ik ook veel van dit soort foto's tegen met hetzelfde streepmotief op de shirts. Welke kleuren had ZVV Zandvoort toen?

Nog fraaier is dat we ook de namen hebben bij deze foto en zelfs bijna-
namen: Zittend v.l.n.r.: Engel Keur (de
Kouwe), Scheffer, Jaap Kees-
man, Willem Kraayenoord (Wullum
de Rot).

Staand v.l.n.r. Jaap Dorsman,
onbekend, Zoltan Kerekgyarto (Sol),
Andries Weber, Piet Schaap (Piet
Doperwt), Arie Molenaar (Arie van
Jannetje), Gijs Keur (de Kouwe),
Gerard Paap (Gerard Broekie), Jan
van den Bos. ■

REMUS ZEILMAKERIJ

Max Planckstraat 20
2041CZ Zandvoort
023 5720168
zlmremus@xs4all.nl

WWW.REMUSZEILMAKERIJ.COM

GREEVEN Makelaardij o.g.

Uw partner voor Aankoop - Verkoop - Taxatie - (Ver)huur - Beheer - Advies

De makelaar met de meest sportieve courtage!

Meer info en ons woningaanbod:

www.GREEVENMAKELAARDIJ.nl

Louis Davidsstraat 15, 2042 LS Zandvoort
Tel. 023-5739 234, Fax. 023-5739 227

funda

POSTZEGELSERIE VAN DE STADSPOST HAARLEM, UITGEGEVEN TER GELEGENHEID VAN DE GRAND PRIX ZANDVOORT, DIE VERREDEN WERD OP 28 AUGUSTUS 1983.

De 'stad(s)post Haarlem' was een bedrijf met een vestiging aan de Schagchelstraat nr. 38 te Haarlem. Vanaf 1 december 1982 tot en met 2003 werden maar liefst 213 verschillende postzegels uitgegeven. Vanaf 1988 werkte het bedrijf onder de naam 'Post- en pakketdienst' en tussen 2000 en 2003 als 'Selectpost Haarlem'.

De start was op 7 december 1982. Door het Haarlems Dagblad werd er een artikel aan gewijd. De eigenaar

was K. Blokker die enkele maanden eerder vanuit zijn huis in Zandvoort was begonnen. Binnen de kortste keren hadden verenigingen en artsen ontdekt dat ze tot 40% konden bezuinigen op hun postuitgaven.

Vanuit Haarlem zou het bedrijf een grote klandizie krijgen en het lang volhouden. Waren andere stadspostzegels vooral plaatjes, hier werden ze echt gebruikt voor postaal verkeer en afgestempeld.

De poststaking van 1983 hielp om hen een groter bereik te geven. Met allerlei collega stadspostbedrijven kwamen er arrangementen om de post ook interregionaal te verspreiden en vanaf 1988 was er een aantal gezamenlijke emissies. Tussen 2000 en 2003 werd nog een groot aantal zegels uitgebracht. Hierna werden de activiteiten gestaakt. ■

ZOMAAAR EEN FOTO.

Tijdens het bezoek aan een prentbriefkaartenbeurs in Haarlem kwam ik deze afbeelding tegen, die ik de lezers niet wilde onthouden. Het is een zogenaamde fotokaart en normaliter is er daar maar een van. Deze foto is genomen op het Zandvoortse strand op 1 juni 1919.

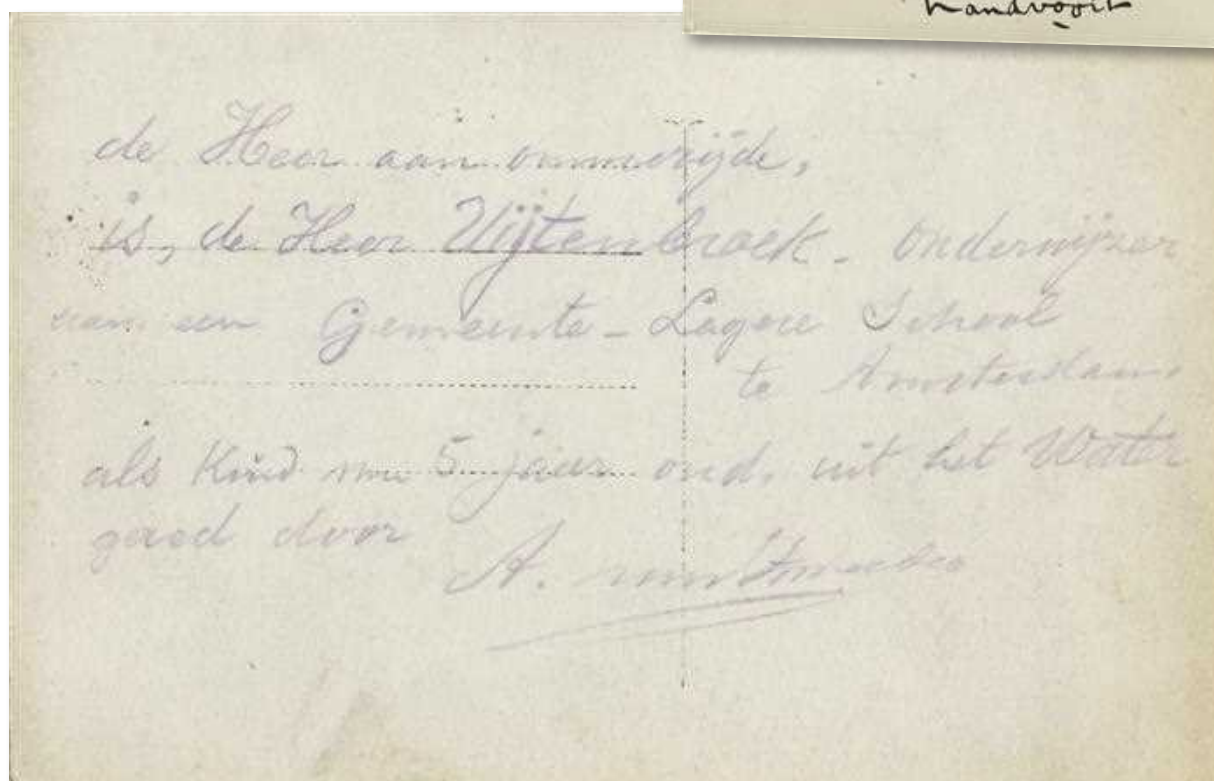
Maar dit is niet alles, want als je op de achterkant kijkt dan zie je het volgende geschreven staan:

De heer aan ommezijde is de heer Uijtenbroek. Onderwijzer van een Gemeente-Lagere School te Amsterdam. Als kind van 5 jaar oud uit het water gered door A. (handtekening onleesbaar). Zo zie je maar eens dat de achterkant van een kaart vaak net zo belangrijk is als de voorkant.

Arie Koper

Handleven
Vandaag 1 Juni 1919
Zandvoort

CINEPRO FILMSCANNING

Hét adres voor het digitaliseren van al uw films,
videobanden, foto's en dia's!

Wij verwerken 8 mm, dubbel 8, super 8, 9,5 mm en 16 mm film,
hi8, mini DV, VHS, Betamax, V2000, Betacam, U-Matic en Digibeta en
zetten dit voor u op DVD of (eigen) harddisk. Ook digitaliseren wij dia's,
negatieven, foto's en glasplaatjes.

Kijkt u ook op onze website www.cinepro.nl voor verdere informatie.

Cinepro

Dr. J.G. Mezgerstraat 42 | 2041 HC Zandvoort

023 - 52 73 730 | info@cinepro.nl

DE ONDERGANG VAN HET STOOMSCHIP **SIMON BOLIVAR**

Er is al veel geschreven over de 2e wereldoorlog en over haar Zandvoortse slachtoffers. Eén slachtoffer is echter nagenoeg onbekend, zijn naam is Engel Koper, die geboren is op 18 december 1910. Hij was een broer van mijn grootvader Arie Koper en gehuwd met Jans Paap. Engel voer op het stoomschip Simon Bolivar dat in dienst was van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij (KNSM).

Links Arie Koper en rechts Engel Koper aan boord van de Simon Bolivar.

De eerste kielplaat voor de "Simon Bolivar" werd op 25 februari 1926 gelegd onder nummer RDM-138 en op 15 december 1926 werd het casco te water gelaten. Het was het eerste grote passagiersschip dat de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij N.V. (RDM) bouwde.

Op 1 maart 1927 hield het schip van de KNSM de technische- en vier dagen later de officiële proeftocht, waarbij het aan de opdrachtgever werd opgeleverd. Aan boord van het 8309 bruto registerton metende schip was accommodatie voor 238 passagiers in drie klassen: 152 in de eerste, 54 in de tweede en 32 in de derde klasse. De bemanning telde 137 koppen.

Het was een stoomschip met een vermogen van 4800 pk, voldoende voor een kruissnelheid van 14,5 knopen. Het schip was bijna 134 meter lang en 18 meter breed.

Op 27 maart 1927 maakte het schip haar maidentrip van Amsterdam naar de West en gedurende de daarop volgende jaren deed het schip zonder problemen dienst.

Op 17 november 1939 om 22.00 uur verliet de Simon Bolivar onder kapitein Hendrik Voorspuij de ha-

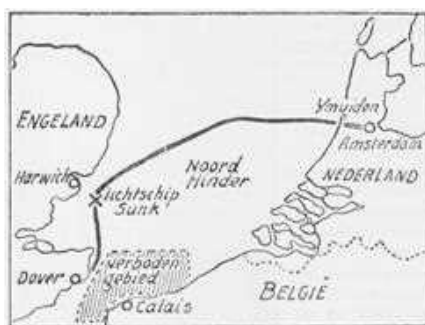
ven van Amsterdam. Op zijn laatste dag om 02.00 uur passeerde het de sluizen van IJmuiden op weg naar Engeland, vanwaar het schip door zou varen naar West-Indië. Aan boord bevonden zich 132 bemanningsleden en 265 passagiers.

Om 11.25 uur, toen het schip in de monding van de Thames voer, werd het aan stuurboordzijde door een zware ontploffing getroffen. De explosie vond plaats in laadruimte twee, waar bloembollen lagen opgeslagen. Veel mensen die zich op het dek bevonden kwamen hierbij om het leven. Kapitein Verspuij werd dodelijk gewond en kwam te overlijden. De radio van het schip was door de explosie zwaar beschadigd waardoor een SOS niet uitgezonden kon worden. Toch waren er snel andere vaartuigen op de plaats van het ongeluk.

Nauwelijks was het schip in de golven verdwenen of er deed zich een 2e ontploffing voor aan bakboordzijde, die vooral onder de passagiers in de sloepen tal van slachtoffers eisten.

Dit vond plaats voor de westkust van Engeland bij Harwich, een mijl ten zuiden van het lichtschip Sunk.

*Bernd von Arnim,
Z11 kapitein Curt Rechel*

*Wilhelm Heidkamp,
Kapitein Hans Erdmeijer*

*Hermann Künne,
Kapt. Kothe, Z19
(later tot zinken gebracht in
Hepjangs Fjord bij Noorwegen)*

Hoewel de route, die de Simon Bolivar volgde, bekend stond als 'mijnenvrij' is de officiële verklaring toch dat het schip gezonken is door ontploffing van twee magnetische mijnen, die in die tijd een betrekkelijk nieuw wapen waren. Deze mijnen waren in de nacht van 17 op 18 november 1939 gelegd door de Duitse torpedobootjagers "Bernd von Arnim", "Wilhelm Heidkamp" en "Hermann Künne". Er gaan echter geruchten dat de Simon Bolivar getorpedeerd zou zijn.

Het schip ging samen met 43 bemanningsleden en 59 passagiers verloren. Een andere bron (Stegro) noemt echter het verlies van 80 bemanningsleden. Onder de passagiers bevonden zich 34 kinderen, jonger dan 12 jaar. De geredden werden totaal berooid in Harwich aan wal gebracht, waar een inzameling gehouden werd om de schipbreukelingen van kleding te voorzien.

Gedurende de Tweede wereldoorlog zijn er door Duitse mijnen negen geallieerde vaartuigen verloren gegaan: drie Britse torpedobootjagers, vijf patrouillevaartuigen en een bewakingsvaartuig. Daarnaast gingen er 62 handelsvaartuigen, met in totaal 238.085 ton laadvermogen, door mijnen en torpedo's naar de kelder van de Noordzee. De Simon Bolivar was daarvan de eerste.

Ander triest aspect van het verhaal is dat Engel op 11 november 1939 getrouwd was en dat zijn echtgenote eerst te horen kreeg dat Engel tot de overlevenden behoorde. Een dag later kreeg zij het bericht dat hij was omgekomen.

Arie Koper

**BEACH CLUB
TIEN**

ONTBIJT • LUNCH • DINER • PARTIJEN •
(BEDRIJFS)EVENEMENTEN

STRANDWEG 10
2042 JA ZANDVOORT
TELEFOON: 023 5713200
INFO@BEACHCLUBTIEN.NL

**Fijn dineren in
Australische sferen**

Bruna Balkenende

Grote Krocht 18
2042 LW Zandvoort
Tel: 023 5716033
Fax: 023 5716540
brunabalk@planet.nl

Winkelcentrum Jupiter Haltestraat Zandvoort

Een gezellig centrum voor:

Speelgoed
Kadootjes
Meubels
Herenkleding
Kindermode

Huishoudelijk
Bloemen en Planten
Kinderschoenen
Sport
Snoep
Een hapje

**Voor ieder wat wils
KOM EENS LANGS!!**

ZANGVERENIGING KUNST NA ARBEID

In 1931 stond het hierna vermeldde artikel in de lokale krant van Zandvoort.

Kunst Na Arbeid 25 jaar in 't leven. Dat wil toch wel iets zeggen! Een neutrale Zangvereniging, die 't 25 jaar volhoudt op ons dorp. Veel lief en leed is er al zoo gepasseerd. Neemt men de eerste jaren, toen de Heer Biele directeur was: Wel nam men aan Concoursen deel, maar prijzen . . . ho maar. 't Ging nog al gemoedelijk op de repetities. Een gezellige geest heerschte er altijd, maar Biele bedankte en de Heer van 't Hoff werd Directeur. Tevens werd er een Kinderkoor opgericht, aanvankelijk met veel succes, 't Minste aantal kinderen is geweest 100 en toen Michiel de Ruyter werd ingestudeerd waren er ruim 200. Maar als 't een vereeniging goed gaat dan krijgt men onverwacht een klap, en 't werd hommeles. Door

oneenigheid bedankte een gedeelte der leden, kinderkoor weg, en daar werd 't sukkelen. Van 't Hoff weg en daar deed de Heer Berghuis zijn intrede als Directeur, maar dat was hem ook niet. De leden (zegge 15) wilden mee doen aan 't Concours te Zandvoort (Palais 'd Ete) nu afgebrand. Enkele oude leden werden aangezocht en het aantal 21 dong mede, maar als ik er nog aan denk.

't Werd een fiasco. Weg directeur! Er werd wel onder elkander gezongen, want er was schuld en die moest eerst betaald worden. Toen dit was gebeurd, ja, toen moesten wij weer aan een Directeur. Dan maar naar den Heer Dees. Die had eerst wel bezwaren maar: „Och toe Mijnheer Dees, probeer het maar,

het zal best gaan". Voor een zacht prijsje de eerste tijd, want er waren niet veel leden. Nu eerlijk gezegd, heeft Kunst Na Arbeid er nooit spijt van gehad. De eerste keer naar het Concours in Kethel werden alle hoogste prijzen door ons veroverd, en daarna waren de successen in verhouding. Waren de leden goed ter repetitie gekomen dan was men verzekerd van succes, maar anders haalden zij ook niets. Dit moest beter worden! En nu is de Heer Dees haast al weer 10 jaar Directeur en de geest in de vereeniging is best. Zoo hopen wij nog vele jaren te bestaan en de naam van Kunst Na Arbeid hoog te houden.

Bron: website GOZ

Onderstaande foto is van onbekende datum en onbekende locatie, maar de namen zijn wel bekend.

Namen van links naar rechts en bovenaan beginnen.

1. Gerrit Weber.
2. Marie Paap – Keesman.
3. Saaf van Heeren.
4. Aant. Cor Visser – Dees.
5. Anna Weber – Dalman.
6. Juf: Sijtje Paap.
7. Riek van de Bos.
8. Evert Dees.
(dirigent en meester)
9. J.M. Gansner.
10. A. Weber – Schaap.
11. Jannetje Paap.
12. Mw. Weber – de Wit.
13. Mijnheer Vlieland.
14. Riek Dees.
15. Mw. Berens – Koster.
16. Catlien Dees – van Hemert.
(moeder van Henk Dees)

17. Nel Dees – van Balen.
(vrouw van Evert Dees)
18. Mw. Gansner – van de Bos.
19. Mijnheer Berens.
20. Jeanne Paap – van Keulen.

21. Riek Schaap.
22. B. Schaap – Mastellen.
23. Siem Paap. (Gouwte)
24. Willem Weber.
25. Wilma Paap.

Bestuur Genootschap**Voorzitter**

Carl Simons
Flemingstraat 172
2041 VN Zandvoort
023 571 2751
06 1481 8215
carl.simons@oudzandvoort.nl

Vice-voorzitter

Ruud H. Sandbergen
J. Snijerplein 2
2042 KL Zandvoort
023 571 6459
ruud.sandbergen@oudzandvoort.nl

Secretaris

Henny van der Leden
Boulevard Paulus Loot 21
2042 AD Zandvoort
023 571 4934
henny.vanderleden@oudzandvoort.nl
Postbusnummer 414
2040 AK Zandvoort
secretaris@oudzandvoort.nl

Vice-secretaris**Webmaster**

Cor Draijer
Dr. Joh. G. Mezgerstraat 42
2041 HC Zandvoort
023 527 3730

Penningmeester

Matthé Crabbendam
Max Euwestraat 33
2042 RA Zandvoort
023 571 2514

Archivaris

Martin Kiefer
archivaris@oudzandvoort.nl
06 5327 1618

Leden

Peter Bluijs
Residentie "Santhorst"
Burg. Van Alphenstraat 61-34
2041 KG Zandvoort
023 571 8292
peter.bluijs@oudzandvoort.nl

Arie Koper

Willem Kloosstraat 9
2041 BK Zandvoort
023 571 8441
arie.koper@oudzandvoort.nl

Redactie "De Klink"**Digitale voorbereiding**

Arie Koper

Lay-out en opmaak

Harry Opheikens
hopheikens@hotmail.com

Vaste medewerkers

Drs. Anne Marion Cense
Cor Draijer
Martin Kiefer

Drukwerk

Nederlof
Cruquius
023 548 3070
www.nederlof.nl

Sluitingsdatum kopij De Klink 130

15 augustus 2013

Losse Verkoop 'De Klink'

Bruna Balkenende,
Grote Krocht 28
2042 LW Zandvoort
023 571 6033

Website

www.oudzandvoort.nl

Contact redactie

redactie@oudzandvoort.nl

© Copyright 2013

Alle rechten op de inhoud van 'De Klink' berusten bij het Genootschap 'Oud Zandvoort', voor zover deze rechten niet berusten bij derden door wie materiaal beschikbaar is gesteld aan het Genootschap 'Oud Zandvoort'.

'De Klink'

ISSN 1384-7082

Het blad 'De Klink' is een kwartaaluitgave van het Genootschap "Oud Zandvoort" en wordt samengesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het genootschap naar een grotere bekendheid van de geschiedenis van Zandvoort en het bevorderen van de belangstelling hiervoor.

Ledenadministratie:

adreswijziging, aanmelden nieuwe leden & vragen over bezorging:
mevr. E. Hoogervorst-Schuiten
Oosterstraat 1, 2042 VE Zandvoort
023 571 8177
ledenadministratie@oudzandvoort.nl

Na inschrijving als lid van het GOZ, ontvangt u het eerstkomende (kwartaal)nummer van 'De Klink'.

Contributie 2012:

Min. € 12,50 binnen Zandvoort
Min. € 17,45 Nederland & Europa
Min. € 24,75 buiten Europa
Bankrelatie:
ABN-AMRO te Zandvoort
rekeningnr. 56 57 38 305
Girorekening 4206723 t.n.v.
Genootschap 'Oud Zandvoort'

**Contactadres van andere
Zandvoortse verenigingen/
Stichting met historische
achtergrond****Zandvoortse****Bomschuit Bouwclub**

Secr: E. Keizer
www.bomschuitclub.nl

Folklorevereniging "De Wurf"

Secr: M.Hollander
www.dewurf.nl

Stichting (BZCE)**Behoud Zandvoorts
Cultureel Erfgoed**

Secr: N.Kerkman
info@erfgoed Zandvoort.nl

Hist. werkgroep AWDuinen

Contactpersoon: C.Kemp
c.vandermije@planet.nl

Ned. Genealogische**Vereniging, afd. Kennemerland**

Contactpersoon: L.de Jong
l.j.d.jong@casema.nl

'De Klink' koperen gong, die door de vroegere Santfortse omroepers gebrakt werd om de mense waer te schouwe as de vissersschepe in zicht kwame. Dan gonge ze naer het strand waer de afslag van de garnael en de visch gehouwe wier. As de klink gong riep de omroeper altheid: "Al degeen die scharre en garnael kope wulle, komme an zee..." (De Wurf)

NedLinX is een dienst van Nederlof, een grafische onderneming met meer dan 30 jaar ervaring. Naast drukwerk biedt NedLinX zowel kleine als grote bedrijven een handige oplossing voor het gebruiksvriendelijk stroomlijnen van uw logistieke proces.

NedLinX

template publishing tool

- Drukwerk aanpassen en bestellen is
- nog nooit zo makkelijk geweest!

Scan deze code voor een filmpje over NedLinX (voorbeeld D-reizen).
Of kijk op:
www.nedlinx.nl/media/movies/D-reizen.mp4

Drukwerk & promotiematerialen

U hoeft slechts één keer een template te (laten) ontwerpen en vervolgens kan elke bevoegde gebruiker binnen uw bedrijf zijn eigen communicatiemiddelen samenstellen met beeld en tekst.

Als manager hebt u de mogelijkheid om bestellingen te accorderen voordat de bestelling definitief is. Na bestelling leveren wij binnen ca. 3 werkdagen drukwerk van topkwaliteit.

Efficiëntie

Heeft u vaste leveranciers en besteld u bij hen telefonisch? Wij voegen deze producten toe in onze webshop, zodat u en uw filialen online kunnen bestellen. Wij zorgen voor de communicatie met uw vaste leverancier. Uitproberen?

Wilt u NedLinX zelf uitproberen?

Vraag dan gratis een demo account aan en ontdek wat NedLinX voor uw bedrijf kan betekenen.

De voordelen voor u:

- maximale kostenbesparing
- één betrouwbare full service partner
- online proefcontrole
- uniformiteit van uw drukwerk
- beeldbank en opslag van bestanden
- voorraad-beheer systeem
- budget-beheer systeem
- zeer gebruiksvriendelijk en toegankelijk systeem

nederlof

NedLinX van Nederlof; voor al uw eenvoudige tot zeer complexe drukwerk-gerelateerde opdrachten!